

BESLUIT NATUURBESCHERMINGSWET 1998 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Datum besluit : 7 juni 2016
Onderwerp : Natuurbeschermingswet 1998 - 2012-004812 - gemeente Nunspeet
Activiteit : bedrijventerrein De Kolk en rondweg
Verlenen/weigeren : verlenen vergunning

Aanvrager : gemeente Nunspeet
Zaaknummer : 2012-004812

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van gemeente Nunspeet, hierna te noemen aanvrager, van 12 maart 2012 om een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna de Nbw 1998.

Aanvraag en procesverloop

De aanvraag omvat de aanleg en het gebruik van bedrijventerrein De Kolk en rondweg en is deels gelegen in het Natura 2000-gebied Veluwe. Het plangebied ligt op 2,9 km van het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren.

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende stukken gebruikt:

- Aanvraagformulier, d.d. 9 maart 2012;
- Passende beoordeling bedrijventerrein De Kolk en oostelijke rondweg - 2015, Witteveen+Bos, d.d. 30 juni 2015.

Wij hebben van de aanvrager de volgende aanvullende stukken ontvangen:

- Vergunning Hinderwet Polenweg 28, d.d. 26 augustus 1977
- Vergunning Wet Milieubeheer Polenweg 30, d.d. 7 januari 1997
- Vergunning Hinderwet Schotweg 38, d.d. 25 oktober 1976
- Aanvraagformulier hinderwet Schotweg 38, d.d. 29 oktober 1981
- Vergunning Hinderwet Schotweg 38, d.d. 23 september 1982
- Aanvraagformulier hinderwet Schotweg 38, d.d. 24 december 1982
- Vergunning Hinderwet Schotweg 38, d.d. 7 juli 1983
- Kennisgevingsformulier Besluit melkrundveehouderijen Hinderwet Molenweg 105, d.d. 11 december 1991
- Tekening Gewijzigde bouwaanvraag. Molenweg 105, d.d. 26 februari 1996
- Tekening bij aanvraag hinderwetverg. Molenweg 105.
- Tekening Bouw strooberging vragen loods Molenweg 107, d.d. 21 juli 1989
- Beoordeling maatregelen verschraling stikstofdepositie op leefgebieden van VR- en HR-soorten, d.d. 1 februari 2016
- Getekende overeenkomst borging maatregelen deelgebied C, d.d. januari 2016

Tevens heeft de aanvrager ons op de hoogte gesteld van schrijffouten in de passende beoordeling. Op p 113 wordt gesproken van 10% van de werkelijke bedekking, dit moet zijn 20%. Ook wordt op p 113 gesproken dat er met de maatregel 1100 mol N/ha verwijderd wordt, dit moet zijn 2200 mol N/ha.

Het ontwerpbesluit heeft in de periode van 23 april 2013 tot 4 juni 2013 ter inzage gelegen. Het ontwerpbesluit is tevens toegezonden aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nunspeet en aan de Gelderse Natuur en Milieufederatie waarbij zij in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze naar voren te brengen. Er zijn 4 zienswijzen ingekomen als reactie op de terinzagelegging van dit besluit. De gemeente heeft bij brief van 6 september 2013 gereageerd op de ingediende zienswijzen.

Tegen het definitieve besluit van 25 september 2013 is beroep ingediend. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft het beroep gegrond verklaard en het besluit vernietigd (uitspraak van 24 december 2014, kenmerk 201309655/1/R2).

Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de vaststelling van het definitieve aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Veluwe is een nieuwe passende beoordeling opgesteld, welke wij op 30 juni 2015 hebben ontvangen.

Een nieuw ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er zijn zienswijzen ingekomen als reactie op de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen van de voor deze aanvraag relevante Natura 2000-gebieden zijn vermeld in bijlage 1. Ten opzichte van het ontwerp aanwijzingsbesluit, waaraan ons eerdere besluit van 25 september 2013 is getoetst, zijn een aantal instandhoudingsdoelen gewijzigd waaronder de doelen voor Zwarte specht en Wespendif. Het doel voor Zwarte specht is gewijzigd in *“behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 400 paren”* (was 430 paren) en dat van de Wespendif is gewijzigd in *“behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.”* (was 150 paren).

Activiteit waarvoor vergunning wordt aangevraagd

De aanvraag omvat de aanleg en het gebruik van het ‘bedrijventerrein De Kolk’ aan de oostzijde van de bebouwde kom van Nunspeet. Op basis van het bestemmingsplan is vestiging van bedrijven van milieucategorieën 1 tot en met 4 mogelijk. Deze aanvraag heeft betrekking op bedrijven van categorie 1 tot en met 3. Het agrarisch bedrijf aan de Oosteinderweg 103 dat nu aanwezig is zal op het toekomstig bedrijventerrein verdwijnen. Een agrarisch bedrijf aan de Oosteinderweg 95 is reeds verplaatst vanwege het toekomstige bedrijventerrein.

De aanvraag omvat tevens de aanleg en het gebruik van een oostelijke rondweg. Deze rondweg wordt aangelegd om het bedrijventerrein De Kolk te ontsluiten, maar ook om het verkeersprobleem in het oostelijk deel van de kern van Nunspeet op te lossen.

Afbeelding 1. Ligging rondweg (Bron: passende beoordeling)

Met de uitvoering van het project wordt in 2016 gestart, de gebruiksfase zal in 2017 ingaan.

In de aanvraag beschreven natuurwaarden

Veluwe

Habitattypen

In de passende beoordeling wordt het voorkomen van de volgende habitattypen in de omgeving van de rondweg beschreven:

- H4030 Droge heiden: drie locaties kwalificeren als habitatype Droge heide.
- H6230 Heischrale graslanden: op twee smalle stroken parallel aan de spoorlijn komt het habitatype Heischraal grasland in matige kwaliteit voor. Het deel van het habitatype dat ligt in de zone van 11 m uit de as van het spoor is geëxclaveerd. Slechts 90 m² ligt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Er zijn geen mogelijkheden dat de vegetatie zich hier kan uitbreiden in oppervlak of verbeteren in kwaliteit. Significante effecten worden daarom op voorhand uitgesloten.
- H9190 Oude eikenbossen: op 4 locaties komt het habitatype Oud eikenbos voor.

Habitatrichtlijnsoorten

Er is geen geschikt leefgebied voor habitatrichtlijnsoorten aanwezig in het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied is ook niet geschikt voor de realisatie van de uitbreidingsdoelen.

Broedvogels

Voor Wespandief en Zwarte specht is geschikt leefgebied in het onderzoeksgebied aanwezig. De directe omgeving van de rondweg is suboptimaal leefgebied voor de Zwarte specht en de Wespandief. In de passende beoordeling wordt onderbouwd dat voor andere soorten geen geschikt biotoop aanwezig is, ook niet in potentie.

Mosterdveen

Over de natuurwaarden van het Mosterdveen wordt in de passende beoordeling het volgende weergegeven: *“Binnen het Beschermd Natuurmonument Mosterdveen wisselen voedselarme vennen omgeven door vochtige heide, kleine maar goed ontwikkelde hoogveenkernen, stuifduinen en bos elkaar af. Er komen meerdere bijzondere plantensoorten en goed ontwikkelde vegetatietypen voor die in internationaal opzicht in hun voortbestaan worden bedreigd. Het bijzondere aan het Mosterdveen is het voorkomen van vennen in deze over het algemeen droge bosomgeving”*.

In de aanvraag beschreven relevante factoren

De volgende factoren worden in de passende beoordeling beschreven als factoren die een effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Veluwe:

- oppervlakteverlies
- versnippering
- verzuring en vermesting
- verstoring door geluid
- verstoring door licht
- optische verstoring

Verzuring en vermesting kunnen ook een effect hebben op het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren en op het Beschermd Natuurmonument Mosterdveen.

In de passende beoordeling wordt onderbouwd dat oppervlakteverlies, versnippering, verstoring door geluid, verstoring door licht en optische verstoring factoren zijn niet leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren.

In de passende beoordeling wordt onderbouwd dat verontreiniging, verdroging en vernatting, verstoring door trilling, verstoring door mechanische effecten en veranderingen in populatiedynamiek factoren zijn die niet leiden tot negatieve effecten op de

instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Veluwe en Veluwerandmeren en het Beschermd Natuurmonument Mosterdveen.

In de aanvraag beschreven negatieve effecten van de gevraagde activiteiten

Veluwe

Oppervlakteverlies en versnippering

Habitattypen

Als gevolg van het zuidelijk deel van de oostelijke rondweg is er sprake van 4,7 ha permanent ruimtebeslag in het Natura 2000-gebied. Ter plekke zijn geen habitattypen aanwezig. De 7,5 m brede rondweg zal twee locaties Oud eikenbos van elkaar scheiden, maar dit heeft geen effect op de bestuiving en zaadverspreiding.

Er is geen sprake van negatieve effecten op habitattypen als gevolg van oppervlakteverlies en versnippering.

Broedvogels

Tijdens het uitvoeren van werkzaamheden in de aanlegfase zijn significant negatieve effecten op Zwarte specht en Wespendif niet uitgesloten wanneer gewerkt wordt op het moment dat deze soorten gebruik maken van het gebied.

Als gevolg van de aanleg van de oostelijke rondweg gaat 4,7 ha secundair leefgebied van de Zwarte specht en de Wespendif verloren. Uit de passende beoordeling blijkt dat dit overeen komt met ongeveer 0,00561% van het totale leefgebied van Zwarte specht en Wespendif binnen Natura 2000-gebied Veluwe. Ter plekke van de aan te leggen rondweg gaat het voor beide soorten om leefgebied van secundaire kwaliteit.

Het huidige aantal Zwarte spechten in het Natura 2000-gebied Veluwe omvat 393 paren, de trend is stabiel. In de passende beoordeling wordt onderbouwd dat het verdwijnen van 0,00561% van het oppervlak aan leefgebied van Zwarte specht het behalen van het in de doelstelling genoemde aantal van 400 broedparen niet in de weg staat. In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat: *“Nu het onderhavige projectgebied gelegen is aan de rand van het gebied, uit niet optimaal leefgebied bestaat, en sterk verstoord is door recreatie, waardoor sprake is van een secundaire kwaliteit van het leefgebied, leidt het zeer geringe areaalverlies van 0,00561 % leefgebied voor de zwarte specht op de Veluwe gelet op het vorenstaande niet tot significant negatieve effecten, mede gelet op de voor de Veluwe geformuleerde behoudsdoelstelling ten aanzien van de oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied voor een draagkracht van 400 broedparen zwarte specht.”*

Het huidige aantal Wespendif is 90-105 paren, de trend is stabiel. In de passende beoordeling wordt onderbouwd dat het verdwijnen van 0,00561% van het oppervlak aan leefgebied van Wespendif het behalen van het instandhoudingsdoel voor de draagkracht niet in de weg staat. In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat: *“Het areaalverlies als gevolg van het project veroorzaakt geen negatief effect op het instandhoudingsdoel dat de omvang van het leefgebied van de wespendif gelijk moet blijven voor een draagkracht van het gebied van 100 paren. De kwaliteit van het gebied dat verloren gaat is niet optimaal voor de wespendif. Verder resteert voldoende areaal aan leefgebied om plaats te bieden aan 100 paren wespendif.”*

In de passende beoordeling wordt onderbouwd dat de aanleg van het zuidelijke deel van de rondweg niet leidt tot versnippering van het leefgebied voor de Wespendif en de Zwarte specht.

Verzuring en vermesting

Habitattypen

Aanlegfase en gebruiksfase

Als gevolg van het project treedt er een verandering op in de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. In de passende beoordeling wordt per locatie waar een habitatype voorkomt beoordeeld of er sprake is van een toe- of afname van stikstofdepositie.

In de aanlegfase is sprake van toename van stikstofdepositie als gevolg van het project. De stikstofdepositie is in 2017 lager dan gedurende de aanlegfase in 2016, in 2027 is de stikstofdepositie nog lager. Zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase is de toename van stikstofdepositie het grootst in de directe omgeving van wegen (o.a. de A28 en provinciale wegen).

Op de Veluwe is in de huidige situatie de achtergronddepositie reeds hoger dan de KDW van de meeste habitattypen. Als gevolg van het project is sprake van een toename van stikstofdepositie, een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van habitattypen is niet uit te sluiten.

Habitatsoorten en broedvogels

Aanlegfase en gebruiksfase

Uit de passende beoordeling blijkt dat de Wespandief in zijn broedomgeving niet gevoelig is voor een hoger stikstofgehalte en enige verzuring aangezien deze soort ook naast drukke verkeerswegen broedt. Zwarte specht broedt niet snel naast snelwegen. In de passende beoordeling wordt dan ook geconcludeerd dat negatieve effecten als gevolg van vermesting en verzuring op de broedgelegenheid voor Zwarte specht en Wespandief zijn uitgesloten.

Ook in het overige leefgebied van Zwarte specht en Wespandief is sprake van extra stikstofdepositie als gevolg van het project. Uit de passende beoordeling blijkt dat (significant) negatieve effecten op beide soorten zijn uitgesloten. Bovendien worden maatregelen genomen om stikstofdepositie op habitattypen te verminderen (zie onder mitigerende maatregelen).

Voor andere soorten wordt in de passende beoordeling het volgende geconcludeerd: *“Omdat er geen leefgebied voor andere Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten in het projectgebied aanwezig is, zijn effecten van vermesting en verzuring op deze soorten uitgesloten.”*

Verstoring door geluid

Broedvogels

Aanlegfase

De geluidsverstoring tijdens de aanlegfase reikt (tegenover het huidige achtergrondgeluid) circa 100 m ver. Wanneer er ontgraving plaatsvindt binnen 100 m vanaf, of in het Natura 2000-gebied en wanneer dit plaatsvindt tijdens het broedseizoen van Zwarte specht en Wespandief kan deze ontgraving negatieve effecten op deze soorten veroorzaken. Omdat de verstoring tijdens de aanlegfase tijdelijk is (een jaar) zal dit niet leiden tot een significant negatief effect op de draagkracht van de Veluwe voor Wespandief en Zwarte specht.

Gebruiksfase

Ten aanzien van permanente effecten als gevolg van geluidsverstoring wordt in de passende beoordeling het volgende geconcludeerd: *“Het oppervlak geluidverstoord gebied (met een drempelwaarde van 42 dB(A)) neemt in de gebruiksfase in zowel 2017 als 2027 af als gevolg van het project. Deze verbetering vindt ten noord-oosten van het bedrijventerrein plaats, grotendeels als gevolg van de afname in verkeersintensiteit op de Bovenweg”*. Dichter langs het zuidelijk deel van de rondweg valt de geluidbelasting als gevolg van het project weg in de reeds aanwezige geluidsverstoring. Een (significant) negatief effect van geluidsverstoring op het leefgebied van Wespandief en Zwarte specht wordt uitgesloten.

Verstoring door licht

Broedvogels

Aanlegfase en gebruiksfase

Door de ontwikkeling van het bedrijventerrein en de rondweg neemt de lichtuitstraling naar de omgeving toe. In de passende beoordeling wordt onderbouwd dat dit niet tot een negatief effect op Wespendif en Zwarte specht leidt. Van Wespendif is bekend dat deze naast provinciale en snelwegen broedt en foerageert, waaruit afgeleid kan worden dat de soort niet lichtgevoelig is. Voor Zwarte specht zijn geen effecten bekend als gevolg van kunstlicht.

Optische verstoring

Broedvogels

Aanlegfase en gebruiksfase

Vanwege de dichte begroeiing met bosschages rondom het zuidelijk deel van de rondweg reikt het eventuele effect als gevolg van optische verstoring tijdens de aanlegfase en gebruiksfase slechts enkele tientallen meters. Deze optisch verstoorde zone verliest aan kwaliteit, maar wordt niet ongeschikt. Een negatief effect op de draagkracht van de Veluwe voor een populatie van 400 paren zwarte specht en 100 paren Wespendif wordt uitgesloten.

Veluwerandmeren

Verzuring en vermesting

Als gevolg van het project is er in de aanlegfase een geringe bijdrage van maximaal 0,16 mol N/ha/jr in 2016. Deze bijdrage neemt af in de tijd. In de gebruiksfase is in 2017 sprake van een geringe bijdrage van maximaal 0,15 mol N/ha/jr. Ook deze bijdrage neemt af in de tijd.

De habitattypen H3140 Kranswierwateren en H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (beide in afgesloten zeearmen) hebben een kritische depositiewaarde van 2143 mol N/ha/jr. De achtergronddepositie is lager dan 1500 mol N/ha/jr.

In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat *“Deze habitattypen zijn daarmee in 2016, 2017 en 2027 ruimschoots niet overbelast, zowel niet door de achtergronddepositie, als door de achtergronddepositie in combinatie met het project. Significante negatieve of negatieve effecten op deze habitattypen worden uitgesloten.”*

Beschermde natuurmonument Mosterdveen

Verzuring en vermesting

Als gevolg van het project is er sprake van een afname van stikstofdepositie. Negatieve effecten op het Mosterdveen als gevolg van het project worden uitgesloten.

In de passende beoordeling beschreven significante effecten van de gevraagde activiteiten

Significant negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie op habitattypen op de Veluwe zijn niet uit te sluiten.

In de aanvraag voorgestelde mitigerende maatregelen

In de passende beoordeling behorende bij de aanvraag worden mitigerende maatregelen voorgesteld ten einde significant negatieve effecten op habitattypen te voorkomen.

De extra stikstofdepositie wordt gemitigeerd door saldering met ten behoeve van het project aangekochte stikstofrechten van agrarische bedrijven in de omgeving. Deze rechten zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 1. Lijst agrarische bedrijven ten behoeve van saldering met project (Bron: passende beoordeling bedrijventerrein De Kolk en oostelijke rondweg – 2015, dd. 30 juni 2015)

nummer	bedrijf	adres	locatie (x,y)	ammoniak rechten (kg NH3/jaar)
1	Wijnne	Vreeweg 94, Nunspeet	(179312,488152)	1.200
2	Krooneman	Veelhorsterweg 29, Nunspeet	(182704,489817)	1.468
3	De Zwaan	Harderwijkerweg 463, Nunspeet	(177968,485806)	1.186,4
4	Polinder	Oosteinderweg 114, Nunspeet	(184260,489303)	312
5	Westerbroek	Bovenweg 116, Nunspeet	(184197,489778)	717
6	Polenweg	Polenweg 30, Hulshorst	(176017,485976)	570
7	Molenweg	Molenweg 105, Nunspeet	(181761,489606)	394,2
8	Schotweg	Schotweg 38, Hulshorst	(180226,486778)	595

In de passende beoordeling wordt weergegeven dat na “mitigatie door saldering met stikstofrechten van agrarische bedrijven in de omgeving van het bedrijventerrein, met stikstofemissie voornamelijk in de vorm van NH₃, leidt tot een netto afname van stikstofdepositie in grote delen van het berekende deel van het Natura 2000-gebied Veluwe.” Ook wordt aangegeven dat er sprake is van een netto afname op de Veluwerandmeren en dat: “Langs de A28 en de N795 wel sprake (blijft) van een netto toename en dit is afkomstig van de verandering in verkeersintensiteit op deze wegen als gevolg van het project. Buiten het rekengebied is deze verkeersintensiteit zodanig afgenomen, of opgegaan in de normale verkeersstromen, dat geen projecteffect meer optreedt.”

Wanneer de deposities in 2016, 2017 en 2027 met elkaar vergeleken worden blijken in 2016 de hoogste deposities als gevolg van het project gemodelleerd (worst-case).

In de passende beoordeling is per locatie waar een habitatype voorkomt inzichtelijk gemaakt hoe groot de depositietoename als gevolg van het project is na mitigatie met stikstofrechten. In tabel 2 staan de maximale stikstofdeposities per habitatype per deelgebied weergegeven.

Tabel 2. Maximale stikstofdepositie per habitatype per deelvlak in mol N/ha/jr ((Bron: passende beoordeling bedrijventerrein De Kolk en oostelijke rondweg – 2015, dd. 30 juni 2015)

Deelgebied	Habitatype	Omschrijving	Oppervlak met stikstofdepositie 2016 (ha)	Maximale N bijdrage project 2016 mol N/ha/jr	Oppervlak met stikstofdepositie 2017 (ha)	Maximale N bijdrage project 2017 mol N/ha/jr	Oppervlak met stikstofdepositie 2027 (ha)	Maximale N bijdrage project 2027 mol N/ha/jr
A	H2330	Zandverstuiving	18,40	4,2	17,08	3,9	11,37	2,4
A	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1,01	0,6	0,78	0,5	0,05	0,1
B	H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	0,37	2,1	0,31	1,7	0,02	0,3
B	H9190	Oude eikenbossen	2,20	3,8	1,68	3,3	0,51	1,2
C	H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	1,78	5,7	1,69	5,2	1,29	3,1
C	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	0,21	0,6	0,02	0,3		
C	H2330	Zandverstuivingen	0,12	0,7	0,01	0,3		
D	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	0,82	0,7	0,30	0,4		
D	H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,36	0,8	0,22	0,6		
F	H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	12,38	7,8	11,18	6,9	2,75	3,0
G	H4030	Droge heiden	12,83	3,6	10,14	3,1	1,08	0,9
I	H4030	Droge heiden	0,90	95,1	0,89	84,9	0,63	36,6
J	H9190	Oude eikenbossen	1,20	161,8	1,13	147,6	0,59	83,8
K	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	0,47	2,1	0,34	1,8	0,04	0,5
L	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	5,99	8,5	5,79	7,9	2,47	4,8
M	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1,51	0,6	1,12	0,5	0,32	0,2

Het effect van de stikstofdepositie na mitigatie met N rechten op habitattypen wordt in de passende beoordeling per deelgebied beoordeeld. Op de locaties waar na deze beoordeling nog sprake is van mogelijke significante effecten worden in de passende beoordeling aanvullende maatregelen voorgesteld.

Deelgebied A (noordelijk deel van Beekhuizerzand)

Ter plekke van de habitattypen H2330 Zandverstuiving en H2310 Zandverstuiving met struikhei wordt de KDW van beide habitattypen overschreden door de achtergronddepositie. Een significant effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden aanvullende mitigerende maatregelen genomen.

Op de plaats waar stikstofdepositie als gevolg van het project op het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikhei neerkomt wordt berkopslag en vogelkers eenmalig verwijderd. Deze maatregel wordt uitgevoerd voordat depositie als gevolg van het project optreedt. Er wordt 8800 mol N/ha ter plaatse van het habitatype Stuifzandheide met struikheide verwijderd. Dat is meer dan de 5,6 mol N/ha extra depositie die in de periode 2016-2027 als gevolg van het project neerkomt.

Significant negatieve effecten zijn na het nemen van deze mitigerende maatregel uitgesloten.

Op de plaats waar stikstofdepositie als gevolg van het project op het habitatype H2330 Zandverstuiving neerkomt wordt opslag van grove den eenmalig verwijderd. Deze maatregel wordt uitgevoerd voordat depositie als gevolg van het project optreedt. Er wordt 2200 mol N/ha ter plaatse van het habitatype H2330 Zandverstuiving verwijderd. Dat is meer dan de 43,2 mol N/ha extra depositie die in de periode 2016-2027 als gevolg van het project neerkomt. Significant negatieve effecten zijn na het nemen van deze mitigerende maatregel uitgesloten. De kwaliteit van het habitatype zal als gevolg van het verwijderen van ongewenste soorten uit het habitatype en het terugzetten van de successie toenemen.

Deelgebied B (Landgoed Hulshorst)

Ter plekke van de H9190 Oude eikenbossen en H9120 Beuken-eikenbossen met hulst wordt de KDW van beide habitatypen overschreden door de achtergronddepositie. Een significant effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden aanvullende mitigerende maatregelen worden genomen.

Als aanvullende mitigerende maatregel worden invasieve exoten bestreden. Ter plekke van het deel van het terrein waar de depositie als gevolg van het project terecht komt worden 120 boompjes (Amerikaanse vogelkers, Amerikaans krentenboompje en overige (boom)soorten die niet kenmerkend/bepalend zijn voor het vegetatietype zoals Amerikaanse eik of grove den) per ha verwijderd. Daarmee wordt 23,3 mol N/ha verwijderd. In het Oude eikenbos wordt deze maatregel elke vijf jaar uitgevoerd, beginnende in het najaar/winter/lente 2015/2016. In het habitatype Beuken-eikenbossen met hulst wordt deze maatregel elke vijf jaar uitgevoerd, beginnende in het najaar/winter/lente 2015/2016 en eindigend in 2025 (omdat na 2027 de KDW niet meer wordt overschreden).

Significant negatieve effecten zijn na het nemen van mitigerende maatregelen uitgesloten. De kwaliteit van beide habitatypen zal als gevolg van het verwijderen van ongewenste soorten uit het habitatype toenemen.

Deelgebied C (ten zuiden van de A28)

Ter plekke van de habitatypen H2330 Zandverstuivingen, H2310 Stuifzandheiden met struikheide en H9120 Beuken-eikenbossen met hulst wordt de KDW overschreden door de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden aanvullende mitigerende maatregelen genomen.

Ter plekke van het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikheide wordt eenmalig opslag van o.a. grove den verwijderd waardoor 2750 mol N/ha wordt verwijderd. Dat is meer dan de 3,6 mol N/ha extra depositie die in de periode 2016-2027 als gevolg van het project neerkomt.

Ter plekke van het habitatype H2330 Zandverstuiving wordt eenmalig opslag van grove den verwijderd waardoor 2750 mol N/ha wordt verwijderd. Dat is meer dan de 3,7 mol N/ha extra depositie die in de periode 2016-2027 als gevolg van het project neerkomt.

Ter plekke van het habitatype H9120 Beuken-eikenbossen aan de voet van de beek worden in het najaar/winter/lente 2015/2016 108¹ bomen met een doorsnede stam 7 cm en hoogte 3,5 meter over een oppervlakte van 1,78 ha verwijderd. Vanaf het najaar/winter/lente 2026/2027 worden over een oppervlak van 1,29 ha ten minste 40 bomen met een doorsnede stam 7 cm en hoogte 3,5 meter per 5 jaar verwijderd net zolang totdat met modelonderzoek bewezen is dat er

---

¹ In de passende beoordeling zijn andere aantallen bomen en meer maatregeljaren beschreven. Uit overleg met de eigenaar/beheerder is gebleken dat er sprake is van een andere maat houtopslag dan beschreven en de wens om niet twee jaar achtereenvolgens maatregelen uit te voeren. Het besluit is hierop aangepast.

geen sprake meer is van depositie als gevolg van het project, of als de achtergronddepositie in combinatie met de bijdrage van het project onder de KDW van het habitatype komt.

Significant negatieve effecten zijn na het nemen van deze mitigerende maatregelen uitgesloten. De kwaliteit van alle drie de habitattypen zal als gevolg van het verwijderen van ongewenste soorten uit het habitatype toenemen.

Deelgebied D (Waschkolkterrein)

Ter plekke van de habitattypen H2310 Stuiyzandheiden met struikheide en H4010A Vochtige heide wordt de KDW overschreven door de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden aanvullende mitigerende maatregelen genomen.

Ter plekke van het habitatype H4010A Vochtige heiden wordt eenmalig houtopslag verwijderd waardoor 2200 mol N/ha wordt verwijderd. Dat is meer dan de extra depositie die als gevolg van het project neerkomt.

Ter plekke van het habitatype H2310 Stuiyzandheiden met struikheide wordt eenmalig houtopslag verwijderd waardoor 2970 mol N/ha wordt verwijderd. Dat is meer dan de extra depositie die als gevolg van het project neerkomt.

Significant negatieve effecten op beide habitattypen zijn na het nemen van mitigerende maatregelen uitgesloten. De kwaliteit van beide habitattypen zal als gevolg van het verwijderen van houtopslag uit het habitatype toenemen.

Deelgebied F (Soerel)

Ter plekke van het habitatype H9120 Beuken-eikenbossen met hulst wordt de KDW overschreden door de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden aanvullende mitigerende maatregelen genomen.

Op de plaats waar stikstofdepositie als gevolg van het project op het habitatype H9120 neerkomt wordt Amerikaans vogelkers en overige (boom)soorten die niet kenmerkend zijn voor het vegetatietype (zoals fijnspar) verwijderd. In het najaar/winter/lente 2015/2016 worden 100 boompjes per ha verwijderd en in het najaar/winter/lente 2020/2021 worden 400 boompjes per ha verwijderd. Vanaf 2026/2027 worden vijfjaarlijks 175 bomen per ha verwijderd net zolang totdat uit onderzoek is gebleken dat er geen sprake meer is van depositie als gevolg van het project, of als de achtergronddepositie in combinatie met de bijdrage van het project onder de KDW van het habitatype komt.

Significant negatieve effecten zijn na het nemen van deze mitigerende maatregelen uitgesloten. De kwaliteit van het habitatype zal als gevolg van het verwijderen van ongewenste soorten toenemen.

Deelgebied I

Het habitatype H4030 Droge heide ligt nabij het zuidelijk deel van de oostelijke rondweg. Ter plekke van het habitatype H4030 Droge heide wordt de KDW overschreden door de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden aanvullende mitigerende maatregelen genomen.

Ter plekke van het habitatype H4030 Droge heide wordt eenmalig in het najaar/winter/lente 2015/2016 houtopslag verwijderd waardoor 2200 mol N/ha wordt verwijderd. Hierdoor wordt tenminste de komende 30 jaar de stikstofbijdrage van het project uit het systeem verwijderd. Vanaf het najaar/winter/lente 2026/2027 wordt de maatregel elke 10 jaar herhaald.

Significant negatieve effecten zijn na het nemen van deze mitigerende maatregelen uitgesloten. De kwaliteit van het habitatype zal als gevolg van het verwijderen van houtopslag uit het habitatype toenemen.

Deelgebied J

Ter plekke van het habitatype H9190 Oud eikenbos wordt de KDW overschreven door de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden aanvullende mitigerende maatregelen genomen.

Op de plaats waar stikstofdepositie als gevolg van het project op het habitatype H9190 Oud eikenbos neerkomt worden exoten (Amerikaans vogelkers) en habitatvreemde nitrofiële soorten verwijderd waardoor 2200 mol N/ha wordt verwijderd. In het najaar/winter/lente 2015/2016 wordt eenmalig houtopslag verwijderd. Vanaf het najaar/winter/lente 2026/2027 wordt de maatregel elke 10 jaar herhaald.

Significant negatieve effecten op het habitatype H9190 Oud eikenbos zijn na het nemen van deze mitigerende maatregelen uitgesloten.

Deelgebied K (de Haere)

Ter plekke van het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikheide wordt de KDW overschreden door de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er wordt een aanvullende mitigerende maatregel genomen.

Ter plekke van het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikheide wordt de houtopslag van grove den eenmalig verwijderd in het najaar/winter/lente 2015/2016, waardoor 11000 mol N/ha wordt verwijderd. Dat is meer dan de extra depositie die als gevolg van het project neerkomt.

Significant negatieve effecten op het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikheide zijn na het nemen van deze mitigerende maatregel uitgesloten. De kwaliteit van het habitatype zal als gevolg van het verwijderen van houtopslag uit het habitatype toenemen.

Deelgebied L (de Zwaluwenberg)

Ter plekke van het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikheide wordt de KDW overschreden door de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er wordt een aanvullende mitigerende maatregel genomen.

Ter plekke van het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikheide wordt de houtopslag van Amerikaanse vogelkers eenmalig verwijderd in het najaar 2015, waardoor 8250 mol N/ha wordt verwijderd. Dat is meer dan de extra depositie die als gevolg van het project neerkomt.

Significant negatieve effecten op het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikheide zijn na het nemen van deze mitigerende maatregel uitgesloten. De kwaliteit van het habitatype zal als gevolg van de maatregel toenemen.

Over de uitvoering van de bovengenoemde mitigerende maatregelen bestaat met de eigenaren en de beheerders van de deelgebieden overeenstemming.

De afname of gelijk blijven in stikstofdepositie als gevolg van het project, inclusief mitigerende maatregelen, heeft een positief effect op de verzuring. Daarnaast is er een verandering in type stikstofverbinding als gevolg van het project waardoor de depositie die optreedt minder verzurend is.

Soorten

De voorgestelde mitigerende maatregelen ten behoeve van afname van stikstofdepositie hebben een positief effect op de kwaliteit van leefgebieden van soorten.

Om tijdens de uitvoering van de werkzaamheden verstoring van Zwarte specht te voorkomen worden geen werkzaamheden aan het zuidelijke deel van de oostelijke rondweg uitgevoerd tijdens het broedseizoen (globaal 15 maart – 15 juli). In de passende beoordeling wordt ten aanzien van Zwarte specht geconcludeerd dat: *“De tijdelijke effecten die optreden in de minst gevoelige periode, geen permanente effecten op de populatie zwarte spechten tot gevolg (zullen) hebben. Negatieve effecten worden daarmee niet volledig voorkomen, maar een significant negatief effect als gevolg hiervan is uitgesloten”*.

Om tijdens de uitvoering van de werkzaamheden verstoring van Wespendif uit te sluiten wordt aan het zuidelijke deel van de oostelijke rondweg niet in de periode van aanwezigheid van Wespendif (april tot en met september) gewerkt. Het is mogelijk om in september van deze voorwaarde af te wijken mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden zoals die zijn opgenomen in de passende beoordeling:

- *in mei en in juni wordt middels veldonderzoek vastgesteld of er een territorium van de wespendif ter plekke van of nabij het zuidelijke deel van de oostelijke rondweg is gelegen;*
- *als in mei en juni geen territorium wordt gevonden, dan kan in de hele maand september gewerkt worden aan de realisatie van het zuidelijke deel van de oostelijke rondweg;*
- *indien er in mei en/of juni wel een territorium van de wespendif gevonden wordt, en het nest ligt binnen 500 m van de locatie dan wordt eind augustus gecheckt of er nog volwassen dieren aanwezig zijn;*
- *zijn eind augustus nog volwassen dieren aanwezig dan wordt pas de tweede helft van september gestart met de werkzaamheden voor de realisatie van het zuidelijke deel van de oostelijke rondweg. Als de volwassen dieren zijn vertrokken dan kan de hele maand september gewerkt worden aan de realisatie van het zuidelijke deel van de oostelijke rondweg.*

In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat *“Door deze mitigerende maatregelen (significant) negatieve effecten volledig (worden) voorkomen.”*

In de aanvraag beschouwde instandhoudingsmaatregelen

In de aanvraag zijn de volgende instandhoudingsmaatregelen betrokken bij de beoordeling of sprake is van significante effecten.

Deelgebied G (artillerieschietkamp Oldebroek (ASK), bestaande uit de Doornspijkse heide en de Oldebroekse heide)

Ter plekke van het habitatype H4030 Droge heiden wordt de KDW overschreden door de som van de depositie als gevolg van het project en de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden ter plekke van dit habitatype reeds maatregelen ten behoeve van de instandhouding van het habitatype genomen. In het beheerplan van Defensie worden de volgende maatregelen beschreven: *“Het beheer op de Doornspijkse heide bestaat uit maaien om heide en buntgras-grasland in stand te houden, in een maaicyclus van 8-15 jaar, van delen waar dat wenselijk is. Ook wordt er op kleine schaal met schijfeggen en frezen de structuur verbeterd om oude hei te verjongen en om*

kleinschalig zandige delen te behouden en te ontwikkelen. Eens in de 24 jaar wordt als dat gewenst is heide geplagd. Bosopslag wordt periodiek verwijderd”.

Als gevolg van de verwijdering van bosopslag is in de periode 2009-2014 16500 mol N/ha uit het habitatype H4030 Droge heide verwijderd.

Als gevolg van het project is er sprake van een extra depositie van maximaal 3,6 mol N/ha/jr. De achtergronddepositie bedraagt in 2016 872 mol N/ha/jr. In de afgelopen beheerplanperiode is voor de komende 18 jaar aan stikstofoverschrijding verwijderd.

In de passende beoordeling is berekend dat met het maaien eens in de 8-15 jaar 300 tot 562 mol N/ha/jaar uit het habitatype wordt verwijderd en met plaggen eens in de 24 jaar 3542 mol N/ha/jaar.

Ten tijde van het schrijven van de passende beoordeling werd door Defensie een nieuw beheerplan voorbereid. Defensie heeft aangegeven het in het vorige beheerplan beschreven beheer voort te zetten.

Door het verwijderen van bosopslag uit het habitatype H4030 Droge heide eventueel aangevuld door verschrallende effecten als gevolg van maaien en plaggen is de instandhouding van het habitatype H4030 Droge heide gewaarborgd. De beperkte en zeer lokale stikstofdepositie als gevolg van het project leidt zeker niet tot een (significant) negatief effect.

Deelgebied M (terreinen ten zuiden van de A28)

Ter plekke van het habitatype H2310 Stuifzandheiden met struikhei wordt de KDW overschreden door de som van de depositie als gevolg van het project en de achtergronddepositie. Een significant negatief effect is na mitigatie met N rechten nog niet uit te sluiten. Er worden ter plekke van dit habitatype reeds maatregelen ten behoeve van de instandhouding van het habitatype genomen. In het beheerplan van Defensie worden de volgende maatregelen beschreven.

Het habitatype H2310 komt op de Oldebroekse Heide voor in een min of meer dynamische samenhang met de habitatypen H4030 Droge heide, H2330 Stuifzandvegetaties en H6230 Heischrale graslanden. *“De kwaliteit ervan is hoog, mede door het toegepaste (brand)beheer. Voortzetting van het gevoerde (brand)beheer en gebruik geven voldoende garantie op behoud van de verspreiding, omvang en kwaliteit van dit habitatype.”* In de passende beoordeling wordt het volgende geconcludeerd: *“Gezien de hoge kwaliteit van het habitatype, ondanks de behoorlijk omvangrijke overbelasting van de KDW (1071) als gevolg van de achtergronddepositie (maximaal 1953 in 2016), zal een kleine extra depositie van maximaal 0,6 mol N/ha/jr in 2016 die afneemt naar 0,2 mol N/ha/jr in 2027 geen (significant) negatieve effecten veroorzaken. Het huidige (en toekomstige beheer) is voldoende om de kleine bijdrage als gevolg van het project weg te nemen door verschrallend beheer. Tegen 2027 is de achtergronddepositie ook al gedaald naar maximaal 1731 mol N/ha/jr, waardoor zeker is dat de bijdrage binnen de goed te beheren achtergronddepositieniveau 's vallen. (Significant) negatieve effecten zijn uitgesloten”.*

Cumulatieve effecten

In de passende beoordeling is onderzocht of de voorgenomen activiteiten samen met effecten van andere plannen of projecten in de omgeving kunnen leiden tot significant negatieve effecten. In de directe omgeving is vergunning verleend voor de uitbreiding van de Zandenplas te Nunspeet. Zowel voor de Zandenplas als voor bedrijventerrein de Kolk en rondweg geldt dat de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de gevoelige periode. Er zijn derhalve geen effecten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, cumulatie van effecten is niet aan de orde.

Beoordeling van de effecten van de aanvraag op de instandhoudingsdoelstellingen

In de aanvraag wordt gesaldeerd met een aantal agrarische bedrijven. Bij de beoordeling van de aanvraag hebben we per bedrijf dat saldo levert voor dit project gecontroleerd of het bedrijf niet eerder voor externe saldering is gebruikt. Er zijn hiervoor twee mogelijkheden.

1. Check of het bedrijf niet gebruikt is in het kader van de uitvoering van de Verordening Stikstof en Natura 2000 in Gelderland.

Deze Verordening is op 14 oktober 2011 in werking getreden. Echter sinds 8 april 2013 is er vanwege een gebrek aan ontwikkelruimte geen besluit meer genomen met uitgifte van ontwikkelruimte (incl. drempelwaardebesluiten) op basis van de Verordening. Voor de uitvoering van de Verordening is een salderingssysteem gebouwd. Dit systeem wordt sinds april 2013 niet meer gebruikt en is offline gezet.

Ontwikkelruimte in dit systeem werd berekend door stoppende en krimpende bedrijven na 1 februari 2009. De krimpende of stoppende bedrijven, die saldo leverden aan het salderingssysteem werden uit het Gelderse Web-bvb gehaald. Om saldo te kunnen leveren moet in dit systeem de referentiesituatie op 1 februari 2009 en een nieuwe situatie met krimp of beëindiging van het bedrijf in web-bvb staan. Bij geen van de bedrijven waarmee nu wordt gesaldeerd is er sprake van deze situatie. Met zekerheid kan derhalve worden gesteld dat deze bedrijven niet zijn gebruikt voor externe saldering op basis van de Verordening. Op 9 juli 2015 is de Verordening ingetrokken.

2. Check of gebruikt is bij een eerdere externe saldering buiten de Verordening om.

Voor 14 oktober 2011 en na 8 april 2013 is er ook gebruikt gemaakt van 1 op 1 saldering tussen bedrijven. Wij hebben gecheckt of de bedrijven die nu worden gebruikt voor saldering al niet eerder bij een Natuurbeschermingswetprocedure als saldering zijn ingezet. Gebleken is dat geen van deze bedrijven eerder gebruikt is voor een 1 op 1 externe saldering.

Verder is gekeken of de bedrijven voldoen aan de voorwaarde voor externe saldering, zijnde:

- de bedrijven nog beschikken over een vigerende vergunning.
- de bedrijfsgebouwen moeten allen nog aanwezig zijn conform de vigerende milieuvergunning.

Ook uit deze controle bleek dat de bedrijven gebruikt kunnen worden voor de saldering.

Uit bijlage 3 van de passende beoordeling blijkt dat de inzet van deze stikstofrechten voldoende geborgd is.

Uit bijlage 13 van de passende beoordeling blijkt dat de uitvoering van de aanvullende maatregelen voldoende geborgd is.

Voor het habitatype H9190 Oud eikenbos in deelgebied J is in de passende beoordeling opgenomen dat in het najaar/winter/lente 2015/2016 eenmalig houtopslag verwijderd wordt en dat vanaf najaar/winter/lente 2026/2027 de maatregel elke 10 jaar wordt herhaald. Naar ons oordeel wordt dan niet voldoende stikstof verwijderd om de toename als gevolg van het project te mitigeren. Immers, de maximale depositie als gevolg van het project is in 2016 161,8 mol N/ha/jr. Wij schrijven daarom voor om ook in het najaar/winter/lente 2020/2021 houtopslag te verwijderen op de plaats waar stikstofdepositie als gevolg van het project op het habitatype neerkomt.

In het aanwijzingsbesluit voor Natura 2000-gebied Veluwe van 26 juni 2014 is voor de Zwarte specht als doel opgenomen behoud van omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 400 broedparen. In het besluit is tevens vermeld dat het aantal in 2005 werd geschat op 350-400 broedparen. Uit onderzoek van SOVON van juni 2015 blijkt dat de trend stabiel is en de aantallen broedparen van Zwarte specht op de Veluwe ongeveer liggen

op het in de doelstelling genoemde aantal. SOVON schat het aantal broedparen op 383-402. Uit recentere informatie afkomstig uit het project Leefgebiedkaarten van de Gelderse Natura 2000-gebieden dat door SOVON in opdracht van provincie Gelderland is uitgevoerd blijkt dat het leefgebied van de Zwarte specht op de Veluwe ligt in de orde van grootte van 72.000 ha. Zoals in de passende beoordeling is aangegeven zal de draagkracht van het gebied voor de Zwarte specht met de zeer beperkte aantasting van secundair leefgebied (zijnde 0,007%) voldoende blijven. Ten overvloede wordt opgemerkt dat in de passende beoordeling terecht is aangegeven dat binnen de Veluwe ruimschoots mogelijkheden zijn voor een verdere verbetering van de draagkracht door kwaliteitsverbetering. Deze kwaliteitsverbetering treedt al autonoom op door het ouder worden van de bossen. Bovendien is door de gemeente Nunspeet tussen het bungalowpark De Witte Wieven en de Klaterweg reeds 10 ha naaldbos omgevormd tot gemengd bos.

De huidige aantallen Wespandieven liggen rond het in de doelstelling genoemde aantal, de trend is stabiel. Uit recente informatie afkomstig van SOVON blijkt dat het leefgebied van de Wespandief op de Veluwe ligt in de orde van grootte van 85.000 ha. Het beperkte verlies van secundair leefgebied (zijnde 0,006%) heeft geen negatief effect op de draagkracht van het gebied van 100 paren. De lage kwaliteit in het projectgebied qua foerageermogelijkheden en verstoring door actieve recreatie maakt dat geen sprake zal zijn van draagkrachtverlies. Terzijde wordt opgemerkt dat door kwaliteitsverbetering de draagkracht van het gebied verder kan worden verbeterd. Bovendien is door de gemeente Nunspeet tussen het bungalowpark De Witte Wieven en de Klaterweg reeds 10 ha naaldbos omgevormd tot gemengd bos.

Na de datum van opstellen van de passende beoordeling zijn nog enkele vergunningen verleend waarbij sprake is van een gering oppervlakteverlies van het leefgebied voor Zwarte specht en/of Wespandief.

Zaaknummer	Onderwerp	datum besluit	afname leefgebied (ha)
2010-005930	Van der Valk Harderwijk	31-08-15	0,68
2015-009988	s Heeren Loo Wekerom	19-11-15	0,16
		Totaal	0,84

Als gevolg van de cumulatieve aanleg van de oostelijke rondweg en bovengenoemde projecten verdwijnt 0,008% van het oppervlak aan leefgebied van Zwarte specht en 0,007% van het oppervlak aan leefgebied van Wespandief. Naar ons oordeel, en overeenkomstig met de toelichting hierover in de passende beoordeling, staat ook deze cumulatieve geringe afname niet in de weg aan het behalen van de in de doelstellingen genoemde aantallen van 400 respectievelijk 100 paren.

Naar ons oordeel zijn met in acht name van de maatregelen, significant negatieve effecten uitgesloten. Wij onderschrijven de conclusies in de passende beoordeling. Wij merken hierbij nog op dat in het kader van de Flora- en faunawet broedvogels niet verstoord mogen worden.

Niet gebleken is dat er belangen aan de orde zijn zoals vermeld in artikel 19e sub c die in strijd zijn met verlening van de gevraagde vergunning.

Zienswijze

Op het ontwerpbesluit zijn 9 zienswijzen ontvangen. Veel opmerkingen in die zienswijzen hebben geen betrekking op het afwegingskader van de Nbw 1998 maar zien op een ander afwegingskader. In het kader van de vergunningverlening Nbw 1998 staan de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden centraal. De toetsing aan de ruimtelijke ordening en aan soorten vindt plaats in het kader van respectievelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Flora- en faunawet.

Op 24 juni 2013 is voor het realiseren van de Oostelijke Rondweg Nunspeet een omgevingsvergunning verleend. In dat kader is getoetst aan een goede ruimtelijke ordening. Daarbij is onder meer onderzoek gedaan naar de geluidbelasting ter plaatse van niet-geluidgevoelige bestemmingen, zoals recreatiewoningen, en of ter plaatse van die woningen sprake is van een aanvaardbaar leefklimaat. In de uitspraak van 30 juli 2014 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat het akoestisch rapport deugdelijk is en aan het besluit tot verlening van de omgevingsvergunning ten grondslag heeft mogen liggen. Ook is in het kader van een goede ruimtelijke ordening voor de omgevingsvergunning een lichtplan opgesteld.

Op 14 februari 2013 is een ontheffing Flora- en faunawet verleend, die onherroepelijk is. Aan de ontheffing zijn mitigerende maatregelen verbonden.

In het kader van de vaststelling van het bestemmingsplan De Kolk zijn alternatieve tracés voor de rondweg beoordeeld. De Afdeling heeft op 16 december 2009 het op de oostelijke rondweg betrekking hebbende plandeel met de bestemming 'Verkeer' vernietigd en hieraan goedkeuring onthouden. Na deze vernietiging is de variant die met de uitspraak van de Afdeling is vernietigd verder geoptimaliseerd waardoor de negatieve effecten van het tracé voor beschermde natuurwaarden verder zijn beperkt. Er is bij de optimalisatie rekening gehouden met de ligging van habitattypen. Het aangepaste tracé-ontwerp is door middel van de op 24 juni 2013 verleende omgevingsvergunning vastgelegd. De Afdeling heeft bij uitspraak van 30 juli 2014 geoordeeld dat zij geen grond ziet voor het oordeel dat het college van B&W zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat er geen alternatieven zijn voor de locatie van de oostelijke rondweg.

A. Zienswijze R. Zorn, Verweylaan 41, Roosendaal

Zienswijze per post ontvangen op 26 oktober 2015 en digitaal op 21 oktober 2015:

R. Zorn is eigenaar van een recreatiewoning op recreatiecentrum "De Witte Wieven" te Nunspeet, gesitueerd op ca. 100 meter vanaf de geplande rondweg.

1. *Het verlenen van de vergunning is onterecht omdat de rondweg door de Raad van State is afgewezen i.v.m. de aanwezigheid van Zwarte specht en Wespendif en overschrijding uitstoot stikstofnormering.*

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in haar uitspraak van 24 december 2014 de Nbw-vergunning van 25 september 2013 vernietigd. Wij dienen daarom een nieuw besluit te nemen op de aanvraag die in 2012 is ingediend. Het is dus niet zo dat uit de uitspraak van de Afdeling volgt dat vergunningverlening in zijn geheel niet mogelijk is in verband met de aanwezigheid van de Zwarte specht en de Wespendif en in verband met een toename van stikstofdepositie. Naar aanleiding van de uitspraak en de vaststelling van het definitieve aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Veluwe is er een nieuwe passende beoordeling gemaakt. In deze passende beoordeling zijn o.a. de effecten op de instandhoudingsdoelen voor Zwarte specht, Wespendif en habitattypen beoordeeld. Voor Zwarte specht en Wespendif wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van significant negatieve effecten. De toename van stikstofdepositie kan mogelijk wel leiden tot negatieve effecten. Gelet op de positieve effecten van zelfstandige natuurbeheermaatregelen (instandhoudingsmaatregelen) alsmede van een aantal ten behoeve van het project te treffen (beheer)maatregelen (mitigerende maatregelen), kunnen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden alsnog worden uitgesloten.

2. *Als gevolg van overschrijding van de stikstofnorm is er kans op gezondheidsschade.* De Nbw 1998 strekt tot de bescherming van natuurwaarden. Gezondheidsschade is geen afwegingscriterium in het kader van de Nbw 1998.

3. *Door de aanleg van de rondweg wordt het woongenot sterk aangetast.*

De Nbw 1998 strekt tot de bescherming van natuurwaarden. Woongenot is geen afwegingscriterium in het kader van de Nbw 1998. Als gezegd is een goed woon- en leefklimaat wél uitgebreid aan de orde geweest in het kader van de omgevingsvergunning die is verleend voor de aanleg en ingebruikname van de rondweg. Deze omgevingsvergunning is inmiddels onherroepelijk.

Uiteraard kan het woongenot van indiener ook worden bepaald door de nabijheid van het Natura 2000-gebied. Uit de passende beoordeling volgt dat van significante negatieve effecten op de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied Veluwe geen sprake is. Van verminderd woongenot door aantasting van het Natura 2000-gebied is dan ook geen sprake.

4. *Het traject van de weg is reeds gekapt ondanks dat de vergunning was afgewezen.*

De kap is uitgevoerd toen de vergunning nog in stand was, dus voordat de Afdeling in haar uitspraak van 24 december 2014 de vergunning vernietigde. Op grond van de voorschriften was de kap toen mogelijk.

B. Zienswijze mw. Y.M.J. van Gink, Verweylaan 41, Roosendaal

Zienswijze per post ontvangen op 26 oktober 2015 en digitaal op 21 oktober 2015:

Mw. Y.M.J. van Gink is eigenaresse van een recreatiewoning op recreatiecentrum "De Witte Wieven" te Nunspeet, gesitueerd op ca. 100 meter vanaf de geplande rondweg.

De zienswijze is inhoudelijk gelijk aan de zienswijze van R. Zorn.
Voor de reactie verwijzen wij daarom naar de reactie onder A.

C. Zienswijze H. Brussee, p/a Wilsangh 41-51, 8072 PK Nunspeet

Zienswijze per post ontvangen op 5 november 2015:

1. *De rondweg gaat ten koste van het genot van de bewoners van de Witte Wieven.*

De Nbw 1998 strekt tot de bescherming van natuurwaarden. De omstandigheid dat de omgeving van de Witte Wieven van recreatieve betekenis is, is in het kader van de Nbw 1998 niet van doorslaggevend belang, zodat dit niet tot gevolg heeft dat het project niet kan worden vergund. Wij verwijzen naar de ruimtelijke onderbouwing in de omgevingsvergunning.

Uiteraard kan het woongenot van indiener ook worden bepaald door de nabijheid van het Natura 2000-gebied. Uit de passende beoordeling volgt dat van significante negatieve effecten op de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied Veluwe geen sprake is. Van verminderd woongenot door aantasting van het Natura 2000-gebied is dan ook geen sprake.

2. *Omdat de meeste geluidsoverlast wordt veroorzaakt door auto's is onduidelijk waarom er geen geluidswal wordt aangelegd vanaf de nieuwe rotonde tot aan de nieuwe inrit van de Witte Wieven.*

In de passende beoordeling zijn de effecten van geluid op de instandhoudingsdoelen beoordeeld. Wij onderschrijven de conclusie dat er geen sprake is van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen als gevolg van geluid. Eventuele effecten van geluid op woningen is geen afwegingskader op grond van de Nbw 1998. De afweging met betrekking tot de geluidswal is gemaakt in het kader van de Omgevingsvergunning.

3. *Het is onlogisch om een tunnel voor wandelaars, fietsers en ruiters aan te leggen, een brug is veel goedkoper en zorgt voor minder geluidsoverlast.*

De keuze voor een tunnel in plaats van een brug is in het kader van de omgevingsvergunning uitgebreid aan de orde geweest. In het kader van de Natuurbeschermingswet is relevant dat er juist voor een tunnel is gekozen in verband met de bereikbaarheid van het bos voor ruiters. Dit was de nadrukkelijke wens van de manege op het park de Witte Wieven. Een lichte, smalle houten brug (meest inpasbaar) is voor paarden niet geschikt (paarden durven via zo'n brug niet de weg over te steken), en de brug groter/breder maken, zodat paarden er wel gebruik van maken, levert een groter ruimtebeslag op in het Natura 2000-gebied (als gevolg van taluds en opgangen). Een tunnel bleek zowel voor gebruik door paarden als voor het ruimtebeslag in Natura 2000-gebied het beste te passen.

D. Zienswijze Mr. Kuiper namens Belangenvereniging van recreanten De Witte Wieven en anderen, Wethouder Jansenlaan 80, 3844 DG Harderwijk

Zienswijze per post en per e-mail d.d. 9 november 2015:

De insprekers zijn gebruikers en/of eigenaren van gronden en opstallen gelegen op het recreatieterrein "Bungalowpark De Witte Wieven", Wilsangh 41 te Nunspeet.

1. *De effectbeoordeling is onvolledig. Er kan niet uitgesloten worden dat door verkeersbewegingen verstoring optreedt. Het aantal aanrijdingen met dieren zal toenemen met als gevolg een negatief effect op de instandhouding van populaties.*

In de passende beoordeling zijn de verstoring en versnippering als gevolg van verkeer op de rondweg in beeld gebracht. Er is geen sprake van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. In de passende beoordeling is aangegeven dat in het ontwerp van de weg verschillende faunapassages voor grondgebonden soorten zijn opgenomen. Voor vogelsoorten vormt de oostelijke rondweg geen barrière. Wij hebben geen redenen te twijfelen aan de conclusie in de passende beoordeling dat de rondweg niet zal leiden tot significant negatieve effecten. In het kader van de Flora- en faunawet is het plaatsen van een hoog raster voorgeschreven, zodat de kans op aanrijdingen beperkt is.

2. *De effecten van mitigerende maatregelen zijn niet beoordeeld.*

In de passende beoordeling zijn de effecten van zelfstandige natuurbeheermaatregelen (instandhoudingsmaatregelen) en van ten behoeve van het project te treffen (beheer)maatregelen (mitigerende maatregelen) uitgebreid behandeld. Zie hiervoor hoofdstuk 10 van de passende beoordeling.

Naar aanleiding van de zienswijze is door bevoegd gezag bij de initiatiefnemer nadere informatie opgevraagd over de effecten van de beheermaatregelen op de leefgebieden van soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in het Natura 2000-gebied Veluwe gelden (Beoordeling maatregelen vershraling stikstofdepositie op leefgebieden van VR- en HR-soorten, d.d. 9 mei 2016). Daaruit blijkt dat er geen sprake is van significante effecten op de draagkracht van het Natura 2000-gebied voor de soorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden. Om negatieve effecten geheel uit te sluiten zullen aanvullend de volgende maatregelen worden uitgevoerd:

- Deelgebied A: ter plekke van de te verwijderen houtopslag wordt mozaïekbeheer toegepast, waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.
- Deelgebied D: ter plekke van de te verwijderen houtopslag wordt mozaïekbeheer toegepast, waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.
- Deelgebied I: ter plekke van de te verwijderen houtopslag wordt mozaïekbeheer toegepast, waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.

- Deelgebied L: ter plekke van de te verwijderen houtopslag wordt mozaïekbeheer toegepast, waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.

Het behalen van de stikstofverschralingsopgave komt niet in gevaar door het mozaïekbeheer waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.

De aanvullende maatregelen worden als voorschrift aan de vergunning verbonden.

3. *De verwijdering van stikstof is mogelijk te hoog ingeschat. Niet is uitgesloten dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden kunnen optreden.*

Op basis van wetenschappelijke onderbouwde aannames is een berekening gemaakt van de afvoer van stikstof door toepassing van specifieke beheermaatregelen. Insprekers tonen niet aan waarom deze inschatting onjuist zou zijn.

4. *De uitvoer van maatregelen waarvoor termijnen gesteld zijn in het besluit mogen pas uitgevoerd worden nadat aan voorschrift 5 is voldaan.*

De conclusie van insprekers is juist, er kan pas van de vergunning gebruik gemaakt worden nadat de depositievermindering van de bedrijven waarmee wordt gesaldeerd is gerealiseerd middels aanpassing dan wel intrekking van de betrokken vergunningen. In vergunningvoorschrift 5 is dit vereiste ook opgenomen:

“5. Voordat van deze vergunning gebruik kan worden gemaakt dient de depositievermindering van de bedrijven waarmee wordt gesaldeerd te zijn gerealiseerd middels aanpassing dan wel intrekking van de betrokken vergunningen.”

E. Zienswijze Recreatiecentrum “De Witte Wieven bv” Nunspeet, Wiltsangh 41, 8072 PK Nunspeet

Zienswijze per post en per e-mail d.d. 9 november 2015:

1. *Het tracé van de rondweg is reeds gekapt. Dit heeft gevolg gehad voor diverse dieren zoals eekhoorns en reeën. Indien nog meer houtopslag verwijderd gaat worden in het gebied rondom de Witte Wieven zal dat slecht zijn voor de natuur.*

Voor dieren zoals eekhoorns en reeën zijn geen instandhoudingsdoelen opgenomen zodat deze niet onder de bescherming van de Nbw 1998 vallen. In het kader van de Flora- en faunawet is met deze soorten rekening gehouden. Er is een ontheffing van de Flora- en faunawet verleend, waarin maatregelen zijn opgenomen om soorten te beschermen. De ontheffing van de Flora- en faunawet is inmiddels onherroepelijk.

Op het tracé zelf hoeven geen bomen meer gekapt te worden, behalve de dwars op het tracé staande bomen waar touwbruggen gaan komen. Met de kap van deze bomen is reeds in de aanvraag rekening gehouden.

Naar aanleiding van de zienswijze is door bevoegd gezag bij de initiatiefnemer nadere informatie opgevraagd over de effecten van de beheermaatregelen op de leefgebieden van soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in het Natura 2000-gebied Veluwe gelden. Daaruit blijkt dat er geen sprake is van significante effecten.

2. *Niet zeker is dat met het verwijderen van houtopslag in de directe omgeving van de Witte Wieven de hoeveelheid stikstof zal reduceren.*

Ter plekke van de habitattypen waar sprake is van een toename aan stikstofdepositie, wordt vegetatie verwijderd. Met het verwijderen van vegetatie wordt stikstof afgevoerd. Op basis van wetenschappelijke onderbouwde aannames is een berekening gemaakt van de afvoer van stikstof. Uit de berekening volgt dat door het verwijderen van vegetatie negatieve effecten van stikstofdepositie worden voorkomen. Het verwijderen van houtopslag is een gangbare en

wetenschappelijk beproefde methode voor het tegengaan van negatieve effecten van stikstofdepositie op bepaalde habitattypen en leefgebieden. Dat het verwijderen van houtopslag kan worden toegepast om significant negatieve effecten van een toename aan stikstofdepositie te voorkomen is ook door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geaccepteerd (zie bijvoorbeeld ABRvS 11 maart 2015, nr. 201207642/1/R1, r.o. 37.6 (BPL)).

3. *Met het verwijderen van nog meer bomen rondom het park wordt de recreatieve beleving minder.*

De Nbw 1998 strekt tot de bescherming van natuurwaarden. De recreatieve beleving is geen afwegingscriterium in het kader van de Nbw 1998.

Het tracé van de rondweg is reeds gekapt. Op het tracé zelf hoeven geen bomen meer gekapt te worden, behalve de dwars op het tracé staande bomen waar touwbruggen gaan komen. Deze bomen zijn nog niet gekapt om eekhoorns te laten wennen aan de locatie van de voor hen bedoelde looproute. Met de kap van deze bomen is wel in de aanvraag rekening gehouden.

4. *Door het kappen van bomen en de hoogte ligging van de weg zal er meer verstoring optreden door geluid en licht voor mens en dier. Mensen zullen worden blootgesteld aan teveel geluid, licht en fijn stof.*

De effecten van geluid, licht en fijn stof op mensen zijn meegewogen bij de goede ruimtelijke onderbouwing in het kader van de omgevingsvergunning. Hierbij is rekening gehouden met de hoge ligging van de weg. Deze aspecten staan niet ter discussie in het kader van de nu voorliggende Nbw-vergunning.

De effecten van het kappen van bomen en negatieve effecten op natuurwaarden door verstoring door geluid en licht door de (hoge ligging van de) weg zijn beoordeeld in de passende beoordeling die ten grondslag ligt aan deze vergunning. Wij zijn, op basis van de passende beoordeling, van oordeel dat het voorgenomen project niet leidt tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Veluwe. Voor het overige verwijzen wij naar de omgevingsvergunning en de ontheffing Flora- en faunawet.

5. *Tussen de Witte Wieven en de aan te leggen oostelijk rondweg ligt een oude vuilnisbelt. Als gevolg van trillingen door het gebruik van de rondweg zal afval loslaten.*

In de uitspraak van 30 juli 2014 in het kader van de omgevingsvergunning heeft de Afdeling reeds geoordeeld dat er geen grond bestaat om aan te nemen dat de voormalige vuilnisbelt wordt verstoord en er afval wordt verspreid als gevolg van trillingen vanwege de rondweg.

6. *Voor de aanleg van de oostelijke rondweg zijn alternatieven.*

In het kader van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning zijn wel verschillende varianten voor het tracé afgewogen. De nu gekozen variant heeft de toets der rechterlijke kritiek doorstaan en de omgevingsvergunning is inmiddels onherroepelijk.

In het kader van de Nbw 1998 is, gelet op de positieve effecten van de instandhoudings- en mitigerende maatregelen, geen sprake van significant negatieve effecten, zodat een ADC-toets waarin de alternatieven worden afgewogen niet aan de orde is.

F. Zienswijze R.J. de Zwaan en A. de Zwaan-Kroes, Mts A. en R.J. de Zwaan-Kroes, Oosteinderweg 103, 8072 PB Nunspeet

Zienswijze per e-mail d.d. 9 november 2015:

1. *In het begeleidend schrijven bij de aanvraag is door de gemeente gesteld dat er uitgegaan kan worden dat de benodigde gronden bij uitvoering in eigendom van de gemeente zijn. Van een gehele eigendomssituatie van het plangebied is geen sprake.*

Op basis van de passende beoordeling en het begeleidend schrijven van 30 juni 2015 hebben wij voldoende zekerheid over de uitvoerbaarheid van de vergunning. Voorts tonen de bijgevoegde overeenkomsten dat de uitvoering van de natuurgerelateerde maatregelen is

geborgd. Bovendien zijn de gronden, die nodig zijn voor de aanleg van de rondweg en het bedrijventerrein de Kolk, voor onteigening aangewezen.

2. *Niet duidelijk is waarom er sprake is van twee verschillende passende beoordelingen.* Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van 24 december 2014 is in opdracht van de gemeente Nunspeet een nieuwe passende beoordeling opgesteld. Op basis van deze nieuwe passende beoordeling, gedateerd 30 juni 2015, wordt de vergunning verleend.

3. *In de passende beoordeling worden mitigerende maatregelen voorgesteld die in ruimtelijke zin geen relatie hebben met het project en daarom als compenserende maatregelen zijn aan te merken. Een ADC-toets ontbreekt.*

Uit de jurisprudentie van de Raad van State volgt dat een maatregel als een mitigerende maatregel kan worden aangemerkt, indien de maatregel een *directe samenhang* heeft met het betreffende project én *voorkomt* dat de natuurlijke kenmerken van het betreffende Natura 2000-gebied worden aangetast.² Uit eerder genoemde uitspraak van 24 december 2014 volgt verder dat de positieve effecten van mitigerende maatregelen betrekking moeten hebben op de locatie van het voorkomen van het habitatype waarop het project een negatief effect veroorzaakt.³ In de passende beoordeling worden mitigerende maatregelen voorgesteld ten aanzien van de Deelgebieden A, B, C, D, F, I & J, K en L.⁴ Het gaat hierbij om maatregelen waarmee extra stikstofdepositie uit het gebied wordt verwijderd. Deze maatregelen worden specifiek ten behoeve van het project bedrijventerrein De Kolk en rondweg getroffen en hangen dan ook direct samen met het project. Verder volgt uit de passende beoordeling dat de positieve effecten van deze maatregelen zich voordoen op dezelfde locatie van het voorkomen van het habitatype als waar de negatieve effecten van het project zich voordoen. Buiten kijf staat dat de positieve effecten van deze maatregelen groter zijn dan de negatieve effecten. Gelet op dit alles kunnen de maatregelen dan ook als mitigerende maatregelen worden aangemerkt.

4. *De externe saldering die wordt ingezet voldoet niet aan de daarvoor geldende voorwaarden en eisen.*

Zoals in Bijlage 3 bij de passende beoordeling is uiteengezet, volgt uit de jurisprudentie van de Raad van State dat er in het geval van externe saldering sprake dient te zijn van een directe samenhang tussen het project enerzijds en de bedrijven waarmee wordt gesaldeerd anderzijds. Hierbij gaat het erom dat de bedrijven waarmee wordt gesaldeerd, (gedeeltelijk) worden beëindigd ten behoeve van het betreffende project. Voornoemde directe samenhang kan blijken uit een tussen 'project' en 'salderingsbedrijf' gesloten privaatrechtelijke overeenkomst en/of de intrekking van de vergunning of melding van het 'salderingsbedrijf' ten behoeve van het project. Uit Bijlage 3 volgt dat er 8 bedrijven zijn waarmee wordt gesaldeerd. 5 veehouders hebben een vaststellingsovereenkomst gesloten met de gemeente Nunspeet, waaruit volgt dat de betreffende rechten worden overgedragen ten behoeve van het project bedrijventerrein De Kolk en rondweg. Daarnaast hebben *alle* veehouders een verzoek tot intrekking van de op hen van toepassing zijnde melding respectievelijk vergunning ingediend, waarin eveneens wordt benadrukt dat dit verzoek samenhangt met het project bedrijventerrein De Kolk en rondweg. Het intrekken van de meldingen is gepubliceerd in de plaatselijk verschijnende Huis aan Huis-krant. In de besluiten is opgenomen dat de depositiewinst wordt aangewend voor het project De Kolk/oostelijke rondweg. Bovendien is voor *alle* bedrijven nadrukkelijk gecontroleerd of de betreffende rechten niet eerder zijn gebruikt voor externe saldering, hetgeen niet het geval is. Daarbij komt dat alle bedrijfsgebouwen op het moment van de verkoop van de rechten nog aanwezig waren en de meldingen/vergunningen de bedrijfsvoering waar bij het bepalen van de over te dragen rechten vanuit is gegaan, mogelijk maakten.

---

² Zie o.a. ABRvS 30 oktober 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1694 (Kolencentrales Maasvlakte) en ABRvS 14 oktober 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3192 (Realisatie leefgebied Veluwe).

³ Zie: ABRvS 24 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4672 (Bedrijventerrein De Kolk en oostelijke rondweg Nunspeet).

⁴ Zie: Passende beoordeling bedrijventerrein De Kolk en oostelijke rondweg - 2015, p. 90 e.v.

5. *Op basis van de gegevens in de passende beoordeling is het niet mogelijk te beoordelen of de genoemde bedrijven voor saldering in aanmerking komen. Zo is niet bewezen of gebouwen nog aanwezig zijn en is niet vastgesteld of dieren nog gehouden worden.*

Er is vastgesteld dat de genoemde bedrijven voldoen aan de vereisten voor saldering (zie ook bovenstaande reactie). De lijst met saldeerbedrijven is door ons op verzoek van de aanvrager op voorhand gecontroleerd en akkoord bevonden. Bedrijven waar onduidelijkheden waren over de status van de vergunde rechten, zijn op ons verzoek niet opgenomen in de passende beoordeling. Uit de zienswijze blijkt niet dat er bij deze beoordeling een fout is gemaakt.

6. *Er wordt gesaldeerd met een groter aantal ammoniakrechten dan vergund op de peildatum.*

Door ons is gecontroleerd of bij het bepalen van de over te dragen rechten is uitgegaan van het vergunde recht op de relevante referentiedatum, dat wil zeggen het vergunde recht op het moment van aanwijzing van de Veluwe als Vogelrichtlijngebied (24 maart 2000), dan wel een lager vergund recht, indien de aan het betreffende bedrijf verleende vergunning na voornoemde datum is gewijzigd. Uit de zienswijze blijkt niet dat er bij deze beoordeling een fout is gemaakt.

7. *Er is geen bewijs dat de bedrijven waarmee wordt gesaldeerd niet reeds zijn gebruikt voor saldering.*

Dit is nauwkeurig door ons gecontroleerd. Voor alle bedrijven die zijn aangeleverd is bekeken of deze zijn gebruikt voor saldering op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 in Gelderland. De bedrijven die zijn opgenomen in de passende beoordeling zijn zonder enige twijfel niet gebruikt voor saldering in het kader van deze verordening. Dit is eenvoudig na te gaan door de input van het salderingssysteem erbij te pakken. Het inputbestand voor het salderingssysteem is de ruwe data welke door gemeenten in web-bvb zijn ingevoerd. Een bedrijf heeft alleen saldo geleverd aan het systeem, indien in web-bvb staat wat de vigerende vergunning was op 1-2-2009 en er daarna een tweede of derde vergunning is vermeld, met een lagere emissie of een intrekingsbesluit. Bij geen van de gebruikte saldeerbedrijven in de passende beoordeling is hiervan sprake. Een ieder kan dit eenvoudig controleren door de bedrijven in het Gelderse web-bvb op te zoeken.

Op basis van de hardheidsclausule zijn er in de omgeving van Nunspeet een aantal agrariërs die 1 op 1 hebben gesaldeerd met een ander bedrijf. Wij hebben ook gecontroleerd of er niet dubbel is gesaldeerd met deze bedrijven.

8. *De ruimtelijke koppeling met de saldo- leverende bedrijven ontbreekt.*
Wij verwijzen naar de onder sub 4 opgenomen reactie.

9. *De toename van stikstofdepositie als gevolg van het gebruik van de rondweg en bedrijventerrein wordt niet verminderd of gemitigeerd door te salderen met agrarische bedrijven. De compensatie middels externe saldering is ontoereikend.*

Uit de berekeningen volgt dat de externe saldering voor de meeste locaties ruim voldoende is om de toename van stikstofdepositie te mitigeren. Voor die locaties waar ook na externe saldering nog sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn negatieve effecten uitgesloten vanwege ofwel de daar getroffen en te treffen zelfstandige natuurbeheermaatregelen (instandhoudingsmaatregelen), ofwel vanwege de ten behoeve van het project te treffen beheermaatregelen (mitigerende maatregelen).

10. *Uitvoering van de voorgestelde mitigerende maatregelen is niet verzekerd.*

De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn als voorschrift in de vergunning opgenomen. Indien de voorschriften niet worden nageleefd kan handhavend opgetreden worden.

11. *De afname van leefgebied van Zwarte specht en Wespendief is beperkt, maar door de aanleg van de rondweg wordt het leefgebied versnipperd. Daarnaast neemt de kwaliteit van het leefgebied af als gevolg van geluid- en lichthinder. De deels verhoogde aanleg*

van de Oostelijke rondweg leidt tot een grotere uitstraling naar naastgelegen bosstroken. Dit is in strijd met het instandhoudingsdoel dat de oppervlakte van het leefgebied en de kwaliteit gelijk dienen te blijven voor de draagkracht van de soort. Het project Zandenplas leidt ook tot afname van het leefgebied van Zwarte specht en Wespendif.

In de passende beoordeling is onderbouwd dat er geen sprake is van versnippering van het leefgebied van Zwarte specht en Wespendif. Deze soorten kunnen zonder problemen (drukke) wegen oversteken.

Ook de effecten van licht- en geluidhinder op het leefgebied van Zwarte specht en Wespendif zijn beoordeeld in de passende beoordeling. Daarbij is zowel bij de beoordeling van effecten van geluid als bij de beoordeling van effecten van licht rekening gehouden met de verhoogde aanleg van de weg. Ook is uitgegaan van het lichtplan dat hoort bij de omgevingsvergunning. Geconcludeerd wordt dat verstoring van licht en geluid niet zal leiden tot een significant negatief effect op de draagkracht van de Veluwe voor Wespendif en Zwarte specht. Wij hebben geen reden te twijfelen aan de juistheid van die conclusie in de passende beoordeling.

In de passende beoordeling zijn de effecten als gevolg van uitbreiding van de Zwemplas Zandenplas te Nunspeet, waarvoor op 27 juni 2011 een Nbw-vergunning is verleend, in combinatie met de effecten van het project bedrijventerrein De Kolk en rondweg beoordeeld. Netto is er geen sprake van een negatief effect op de draagkracht van het leefgebied voor Zwarte specht en Wespendif. Derhalve kan ook geen sprake zijn van cumulatie met het project bedrijventerrein De Kolk en rondweg.

12. *De berekening van stikstofdepositie is niet te controleren en/of te reproduceren. Ten aanzien van de aanlegfase is onduidelijk welke factoren meegerekend zijn.*

Voor de berekening is gebruik gemaakt van het verspreidingsmodel Stacks D plus (Geomilieu versie 2.62) en Pluimsnelweg (versie 2014) voor de berekeningen ten aanzien van het wegverkeer. Dit zijn algemeen aanvaarde modellen. Er is geen reden om te twijfelen aan de juistheid van de resultaten. De resultaten van alle varianten zijn in de passende beoordeling opgenomen. Voor die locaties waar ook na externe saldering nog sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn negatieve effecten uitgesloten vanwege ofwel de daar getroffen en te treffen zelfstandige natuurbeheermaatregelen (instandhoudingsmaatregelen), ofwel vanwege de ten behoeve van het project te treffen beheermaatregelen (mitigerende maatregelen).

Ten aanzien van de aanlegfase geldt dat voor de inzet van materieel en vervoer van personen en materiaal gekozen is voor een worst-case benadering door de veel hogere verkeersaantallen van de gebruiksfase toe te passen. Dit is een uitwerking van het voorzorgsbeginsel.

13. *Op grond van het voorzorgsbeginsel moet een vergunning worden geweigerd omdat de passende beoordeling leemten vertoont.*

Onzes inziens is de passende beoordeling volledig en vertoont deze geen leemtes.

G. Zienswijze S. Damsma, Esdoornstraat 4, 5213 CN Den Bosch

Zienswijze per e-mail d.d. 9 november 2015:

Mw. S.V. Damsma is dochter en erfgenaam van de eigenaresse van een recreatiewoning aan de camping de Witte Wieven te Nunspeet. Mevrouw Damsma is derhalve geen belanghebbende in deze zaak. Niettemin gaan wij in op de zienswijzen.

1. *Door de aanleg van de rondweg wordt kostbare natuur en dieren (o.a. bedreigde diersoorten zoals de Zwarte specht en Wespendif) schade toegebracht. Er is onvoldoende zekerheid dat de maatregelen die de verstoring moeten verminderen voldoende zijn.*

Wij zijn, op basis van de passende beoordeling, van oordeel dat het voorgenomen project niet leidt tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Veluwe.

2. *Er zijn in de nabije omgeving, zoals Harderwijk en Wezep industrieterreinen aanwezig waar ruimte is voor de vestiging van bedrijven. Onduidelijk is wat de noodzaak is van de aanleg van een nieuw bedrijventerrein. Daarnaast is onduidelijk of gebruik gemaakt kan worden van reeds bestaande wegen. Indien gebruik gemaakt wordt van bijvoorbeeld de Klaterweg zijn er minder nadelige gevolgen voor de natuur.*

In het kader van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning zijn verschillende varianten voor het tracé afgewogen. De omgevingsvergunning is inmiddels onherroepelijk, waarmee de gekozen variant vaststaat. In het kader van de Nbw 1998 is, vanwege ofwel de getroffen en te treffen zelfstandige natuurbeheermaatregelen (instandhoudingsmaatregelen), ofwel vanwege de ten behoeve van het project te treffen (beheer)maatregelen (mitigerende maatregelen) geen sprake van significant negatieve effecten, zodat een ADC-toets waarin de alternatieven worden afgewogen, niet aan de orde is.

3. *De reeds aanwezige industrie, zoals de kippen-slachterij, zou moeten worden verplaatst. Het gebruik van de reeds aanwezige bedrijven wijzigt niet, zodat de eventuele effecten van deze bedrijven geen rol hebben gespeeld bij de beoordeling van voorliggende aanvraag.*

4. *De rondweg is voor de camping de Witte Wieven zeer nadelig. Door de komst van de rondweg ontstaat geluidsoverlast op de recreatiewoning.*

Geluidsoverlast op mensen is geen afwegingskader van de Nbw 1998. Dit aspect is in de omgevingsvergunning afgewogen.

H. Zienswijze F. Zwartjes, Wiltsangh 41-93 8072 PK Nunspeet en anderen

Zienswijze per e-mail d.d. 9 november 2015:

1. *Op 1 juli 2015 is de wetgeving voor stikstof gewijzigd. De berekeningen van stikstofdepositie zijn ten onrechte gebaseerd op oude wetgeving.*

De aanvraag is ingediend in 2012, een nieuwe passende beoordeling is door ons ontvangen op 30 juni 2015, zodat nog uitgegaan moet worden van het beschermingsregime dat gold vóór 1 juli 2015.

2. *De waarnemingen van flora en fauna zijn niet volledig weergegeven in de passende beoordeling. Rondom de oostelijke rondweg zijn regelmatig waarnemingen van boommarters en vliegend hert gedaan. Daarnaast zijn de veldonderzoeken gedaan in 2010 en 2011 en zijn de gegevens inmiddels wellicht achterhaald.*

Voor boommarters zijn geen instandhoudingsdoelen opgenomen zodat deze niet onder de bescherming van de Nbw 1998 vallen. De beoordeling van effecten op boommarters en andere beschermde soorten is in het kader van de Flora- en faunawet gedaan.

Het vliegend hert is wel aangewezen als soort waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden voor het Natura 2000-gebied Veluwe. Voor wat betreft Vliegend hert is in 2015 het plangebied in het veld herbeoordeeld op geschiktheid voor Vliegend hert. Vastgesteld is dat er geen zonbeschenen oude eikenstammen en –stobben met witrot aanwezig zijn. Het onderzoeksgebied maakt daarom geen deel uit van het leefgebied voor het Vliegend hert. De resultaten van dit aanvullende onderzoek zijn verwerkt in de passende beoordeling.

Voor de soorten Zwarte specht, Wespandief en Boomleeuwrik is in 2015 onderzoek uitgevoerd naar recente waarnemingen en waarnemingen volgend uit literatuur. In de passende beoordeling is gecontroleerd of er gewijzigde omstandigheden waren. Die zijn er niet.

3. *Onduidelijk is waarom in de passende beoordeling van 30 juni 2015 voor de instandhoudingsdoelen voor Zwarte specht en Wespandief uitgegaan wordt van lagere aantallen dan de aantallen die worden genoemd in de eerdere passende beoordeling.*

Voor de beoordeling van de passende beoordeling van 30 juni 2015 dient uitgegaan te worden van de doelen zoals opgenomen in het door de staatssecretaris van EZ genomen definitieve aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Veluwe. Voor Zwarte specht en Wespandief zijn deze doelen gewijzigd ten opzichte van het ontwerp-aanwijzingsbesluit.

4. *Op het bedrijventerrein zijn reeds bedrijven gevestigd en in bedrijf. De vermelde verkeersproblematiek kan geen reden of motivatie zijn om de vergunning te verlenen.*

Nut en noodzaak van de rondweg en het bedrijventerrein zijn aan de orde gekomen in het kader van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning. Beide zijn inmiddels onherroepelijk.

5. *Onduidelijk is welk deel van het heischrale landschap is geëxclaveerd.*

Voor de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe verwijzen wij naar de toelichting van het aanwijzingsbesluit. Het oppervlak heischraal grasland dat binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied ligt is te klein om te kwalificeren als habitattypen. Er kan daarom op voorhand geen sprake zijn van een significant negatief effect. Dit is uitgebreid uiteengezet op pagina 22 van de passende beoordeling.

6. *Onduidelijk is in hoeverre onderzoek is gedaan naar recreatieve activiteiten in het betreffende gebied.*

De aanwezigheid van recreatieve activiteiten is meegenomen in de beoordeling van de geschiktheid van het gebied als leefgebied voor soorten. In het kader van de omgevingsvergunning zijn de effecten op recreatie meegewogen.

7. *Er is onvoldoende onderbouwd dat vermeting en verzuring niet zal leiden tot negatieve effecten op het broedgebied van Zwart specht en Wespandief.*

In de passende beoordeling (zie pagina's 82 en 83) zijn de effecten van vermeting en verzuring op Zwarte specht en Wespandief beoordeeld. Op basis van expert judgement worden geen directe effecten op habitat- en vogelsoorten verwacht gezien de lage concentraties. Insprekers onderbouwen niet waarom deze beoordeling onvoldoende onderbouwd is.

8. *Het is onduidelijk waarom wordt uitgegaan van een afname van geluidbelasting. De geluidbelasting in het Natura 2000-gebied zal juist fors toenemen.*

Voor het bepalen van effecten van geluid is gebruik gemaakt van de gecumuleerde 42 dB(A) geluidscontour. Dat is een algemeen aangenomen methode waarvan de dosis-effectrelatie met empirisch onderzoek is bewezen. De rondweg wordt aangelegd in al geluidverstoord gebied. Zoals is weergegeven in afbeelding 6.6 en 6.7 (en bijlage VI) van de passende beoordeling zal als gevolg van het project de 42 dB(A) contour rondom de meeste wegen nauwelijks verschuiven. Uit de berekeningen blijkt dat er sprake is van een afname van het geluidsverstoord gebied (met meer dan 42 dB(A) geluidbelast oppervlak). Dit is het gevolg van een verlaging in verkeersintensiteit op de Bovenweg als gevolg van het project.

9. *Er wordt in de aanvraag gesteld dat er geen effecten bekend zijn van kunstlicht op de Zwarte specht. Er is aanvullend onderzoek nodig om met zekerheid te kunnen stellen dat de Zwarte specht geen hinder ondervindt van kunstlicht.*

Naar aanleiding van de zienswijze is door bevoegd gezag bij de initiatiefnemer nadere informatie opgevraagd. Op basis van expert judgement is aangedragen dat de Zwarte specht overdag foerageert, 's nachts verblijft hij in het hol in een boom. Er is daarom geen sprake van verstoring van licht van motorvoertuigen of fietspadverlichting op de foerageerfunctie of de verblijffunctie. Ook tijdens de ochtend- en avondschemer is er geen sprake van negatieve effecten als gevolg van licht. De fietspadverlichting heeft namelijk een beperkte uitstraling het gebied in en door de aanwezigheid van bomen langs de weg zal er weinig licht afkomstig van koplampen van motorvoertuigen het gebied in schijnen. Dit deel van het bos is daarbij reeds verstoord en is van

beperkt belang voor de draagkracht van het Natura 2000-gebied voor de Zwarte specht zodat de eventuele invloed van licht op de Zwarte specht nihil is. Daarnaast geldt dat er geen effecten van licht op Zwarte specht bekend zijn. Negatieve effecten van licht op de Zwarte specht als gevolg van het project achten wij uitgesloten.

10. *Insprekers verzoeken om een actuele lijst met bedrijven die concrete belangstelling hebben om zich te vestigen op het bedrijventerrein De Kolk. Tevens wordt gevraagd om een overzicht van de verkeersintensiteit die bij deze bedrijven wordt verwacht en wat de milieucategorie is van deze bedrijven.*

De lijst met bedrijven die belangstelling hebben om zich op het bedrijventerrein De Kolk te vestigen is in het kader van de omgevingsvergunning aan de orde geweest en speelt bij de beoordeling van de Nbw-vergunning geen rol.

11. *Voor wat betreft de berekening van effecten van fijn stof is er geen rekening gehouden met een stil asfalt. Ook zijn bij rotondes de berekeningen van fijn stof niet meegerekend. Negatieve effecten van fijn stof op aanwezige soorten en leefgebieden in de nabijheid van de rondweg zijn niet uitgesloten.*

De beoordeling van effecten van fijn stof (PM10) is in het kader van de omgevingsvergunning aan de orde geweest.

12. *Ten behoeve van recreanten zou er een scherm langs de rondweg aangelegd moeten worden om geluid en fijn stof tegen te gaan.*

Dit aspect is in het kader van de omgevingsvergunning aan de orde geweest en speelt geen rol bij de beoordeling van de aanvraag voor de Nbw-vergunning.

13. *Onduidelijk is hoe en waarom agrarische bedrijven aan het bedrijventerrein worden gekoppeld. Er is geen samenhang.*

Voor de onderbouwing van de samenhang tussen de agrarische bedrijven waarmee is gesaldeerd en het bedrijventerrein zij verwezen naar de reactie onder F, sub 3.

14. *De effecten van verschrallend beheer zijn niet bekend en verrekend in de modellen.*

In de passende beoordeling zijn de effecten van de zelfstandige natuurbeheermaatregelen (instandhoudingsmaatregelen) en ten behoeve van het project te treffen beheermaatregelen (mitigerende maatregelen) uitgebreid behandeld. Zie hiervoor hoofdstuk 10 van de passende beoordeling.

15. *Onduidelijk is hoe de berekeningen tot stand zijn gekomen. De invoergegevens en de berekeningen zelf ontbreken.*

De invoergegevens en de resultaten van de berekeningen zijn opgenomen in de passende beoordeling.

Voor de berekening is gebruik gemaakt van algemeen aanvaarde modellen. Er is geen reden om te twijfelen aan de juistheid van de resultaten. De resultaten van alle varianten zijn in de passende beoordeling opgenomen. Er wordt extern gesaldeerd. Voor die locaties waar ook na externe saldering nog sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn negatieve effecten uitgesloten vanwege ofwel de daar getroffen en te treffen zelfstandige natuurbeheermaatregelen (instandhoudingsmaatregelen), ofwel vanwege de ten behoeve van het project te treffen beheermaatregelen (mitigerende maatregelen).

16. *Het is niet mogelijk te controleren of er gesaldeerd mag worden met de bedrijven genoemd in het ontwerpbesluit en passende beoordeling.*

Wij verwijzen naar bijlage 3 van de passende beoordeling waarin de onderbouwing van het gebruik van stikstofrechten is opgenomen, alsmede onze reactie onder F, sub 3 en volgende.

17. *De resterende (beheer-)maatregelen zijn geen mitigerende maatregelen, maar compenserende maatregelen.*

Ten behoeve van het project worden mitigerende maatregelen uitgevoerd. Dit zijn maatregelen waarmee de schadelijke gevolgen van een project worden voorkomen of verminderd. Deze mitigerende maatregelen worden uitgevoerd op locaties waar sprake is van extra stikstofdepositie als gevolg van het project. Met het uitvoeren van deze beheermaatregelen worden de effecten van stikstofdepositie verminderd. De beheermaatregelen kunnen worden beschouwd als mitigerende maatregelen. Naast project-specifieke maatregelen zijn er ook beheermaatregelen die los staan van het project. Deze maatregelen zijn geen mitigerende maatregelen, maar instandhoudingsmaatregelen. Die maatregelen kunnen worden betrokken bij de beoordeling of een lokale toename van depositie effect kan hebben. Met de positieve effecten van deze maatregelen mag eveneens rekening worden gehouden in het kader van een passende beoordeling. Alles bij elkaar genomen is er geen sprake van significant negatieve gevolgen, zodat geen behoefte is aan / sprake is van compenserende maatregelen.

18. *In de passende beoordeling ontbreekt aandacht voor de verhoogde wegligging ter plaatse van de onderdoorgang en tunnel bij camping "Witte Wieven". Er zal extra licht en geluidhinder optreden zodat niet uitgesloten kan worden dat negatieve effecten optreden.*

De verlichting ter plekke van de oostelijke rondweg wordt uitgevoerd conform een lichtplan dat opgenomen is als voorschrift bij de (onherroepelijke) omgevingsvergunning. De beoordeling van de effecten van licht is gebaseerd op dit lichtplan. In de passende beoordeling is wel rekening gehouden met de verhoogde wegligging ter plaatse van de onderdoorgang en tunnel.

I. Zienswijze mw. B. Vermaat

Zienswijze per e-mail d.d. 10 november 2015:

De zienswijze is na de ter inzage termijn ontvangen. Uit coulance geven wij hieronder wel een reactie op deze te laat ingediende zienswijzen.

1. *Als gevolg van het gebruik van de rondweg zal er geluidsoverlast voor de natuur en het recreatiecentrum de Witte Wieven optreden. Dit zal leiden tot ondergang van het bedrijf.*

In de passende beoordeling zijn de effecten van geluid op de instandhoudingsdoelen beoordeeld. Wij kunnen ons vinden in de conclusie dat er geen sprake is van significant negatieve effecten. Geluidsoverlast op mensen is geen afwegingskader van de Nbw 1998, dit is in de (onherroepelijke) omgevingsvergunning meegewogen.

2. *Er zal lichtoverlast voor de natuur optreden.*

In de passende beoordeling zijn de effecten van licht op de instandhoudingsdoelen beoordeeld. Wij kunnen ons vinden in de conclusie dat er geen sprake is van significant negatieve effecten.

3. *Onduidelijk is hoeveel stikstof er daadwerkelijk zal neerslaan.*

In de passende beoordeling zijn de effecten van stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelen beoordeeld. Voor de berekening is gebruik gemaakt van het verspreidingsmodel Stacks D plus (Geomilieu versie 2.62) en Pluimsnelweg (versie 2014) voor de berekeningen ten aanzien van het wegverkeer. Dit zijn algemeen aanvaarde modellen. Wij hebben geen redenen te twijfelen aan de uitgangspunten en kunnen ons vinden in de conclusie dat er geen sprake is van significant negatieve effecten.

4. *Er is geen rekening gehouden met de trek van het rood wild.*

Voor rood wild zijn geen instandhoudingsdoelen opgenomen zodat deze niet onder de bescherming van de Nbw 1998 vallen. Effecten op rood wild zijn beoordeeld in het kader van de Flora- en faunawet.

5. *Onduidelijk is waarom er zoveel natuur vernield wordt voor nog een industrieterrein in Nunspeet.*

Wij zijn van oordeel dat er geen sprake is van significant negatieve effecten. Er is niet gebleken dat er belangen aan de orde zijn zoals vermeld in artikel 19e sub c die in strijd zijn met verlening van de gevraagde vergunning. Buiten het kader van de Nbw 1998 is er ook veel geïnvesteerd in natuur, wij verwijzen hiervoor naar de omgevingsvergunning.

Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren onder andere op de voormalige Generaal Winkelmankazerne geïnvesteerd in natuur (80 ha).

6. *Onduidelijk is of het bedrijf GPS bij vestiging beschikte over de benodigde vergunningen.*
Als gevolg van de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein en de rondweg verandert de vergunningssituatie van GPS niet.

7. *Onduidelijk is wat het belang van de aanleg van het industrieterrein de Kolk is aangezien er op bestaande industrieterreinen in Nunspeet en Harderwijk volop mogelijkheden zijn.*

In het kader van de Nbw 1998 is, door toedoen van zelfstandige natuurbeheermaatregelen (instandhoudingsmaatregelen) en ten behoeve van het project te treffen maatregelen (mitigerende maatregelen), geen sprake van significant negatieve effecten, zodat een ADC-toets waarin de alternatieven worden afgewogen, niet aan de orde is. In het kader van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning zijn wel verschillende varianten voor het tracé afgewogen. De omgevingsvergunning is inmiddels onherroepelijk, waarmee de gekozen variant vaststaat. Voor de Nbw-vergunning is een toets op de effecten van deze variant voldoende.

8. *Onduidelijk is wat de kosten zijn van het project.*

De Nbw 1998 strekt tot de bescherming van natuurwaarden. Kosten van het project spelen geen rol. In de ruimtelijke onderbouwing van de (onherroepelijke) omgevingsvergunning is een paragraaf opgenomen over de financiële uitvoerbaarheid.

De ontvangen zienswijzen bevatten geen aanknopingspunten die tot een andere conclusie moeten leiden.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande en de passende beoordeling dd. 30 juni 2015 hebben wij de zekerheid verkregen dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden. Nu tevens de belangen zoals vermeld in artikel 19 e sub c Nbw 1998 niet aan de orde zijn, kan de vergunning worden verleend.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Gelderland:

Gelet op de artikelen 16, 19d-g, 19km, lid 4, 43 en 67a van de Nbw 1998;

HEBBEN BESLOTEN

Gemeente Nunspeet een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te **verlenen**. Aan de vergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze vergunning wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunninghouder of aantoonbaar in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.

2. De in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze vergunning, en toont deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
3. De in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze vergunning en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
4. Binnen twee weken na realisering van de activiteit/het project dient een gereedmelding te worden gedaan aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2012-004812.

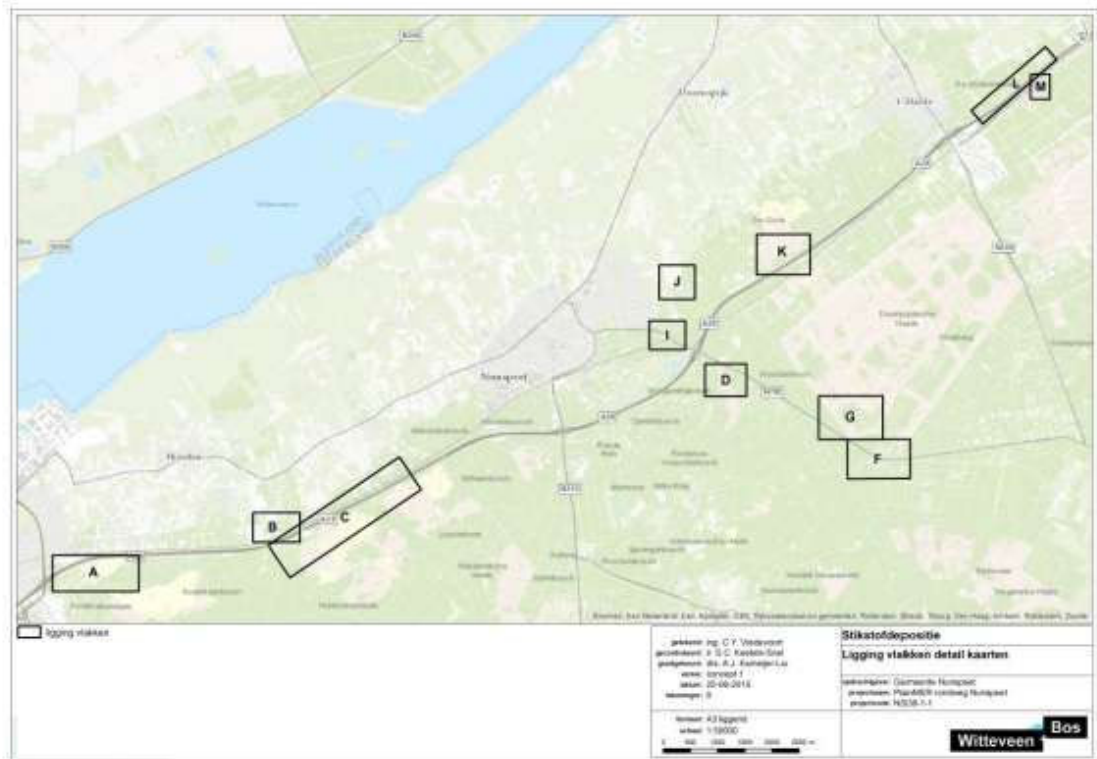
Saldering

5. Voordat van deze vergunning gebruik kan worden gemaakt dient de depositievermindering van de bedrijven waarmee wordt gesaldeerd te zijn gerealiseerd middels aanpassing dan wel intrekking van de betrokken vergunningen. In de aangepaste vergunningen dan wel intrekkingsbesluiten dient vermeld te zijn dat sprake is van overname van de emissierechten ten behoeve van de vergunninghouder ten behoeve van het project bedrijventerrein De Kolk en rondweg.

nummer	bedrijf	adres	locatie (x,y)	ammoniak rechten (kg NH3/jaar)
1	Wijnne	Vreeweg 94, Nunspeet	(179312,488152)	1.200
2	Krooneman	Veelhorsterweg 29, Nunspeet	(182704,489817)	1.468
3	De Zwaan	Harderwijkerweg 463, Nunspeet	(177968,485806)	1.186,4
4	Polinder	Oosteinderweg 114, Nunspeet	(184260,489303)	312
5	Westerbroek	Bovenweg 116, Nunspeet	(184197,489778)	717
6	Polenweg	Polenweg 30, Hulshorst	(176017,485976)	570
7	Molenweg	Molenweg 105, Nunspeet	(181761,489606)	394,2
8	Schotweg	Schotweg 38, Hulshorst	(180226,486778)	595

6. Op de locaties A, B, C, D, F, I, J, K en L zoals opgenomen in onderstaande kaart⁵ wordt stikstof als volgt verwijderd en worden de volgende maatregelen toegepast:

⁵ Op de locaties G en M worden instandhoudingsmaatregelen getroffen door Defensie. Voor deze locaties gelden geen nadere voorschriften.

Locatie A (gemeente Harderwijk)

- 6.1 Ter plekke van het habitattype H2310 Stuifzandheide met struikheide wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt tussen 1 oktober 2015 en 1 maart 2016 berkopslag en vogelkers verwijderd zodat 7700 mol N/ha wordt verwijderd.
- 6.2 Ter plekke van het habitattype H2330 Zandverstuiving wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt tussen 1 oktober 2015 en 1 maart 2016 opslag van grove den verwijderd zodat 1100 mol N/ha wordt verwijderd.
- 6.3 Ter plekke van de te verwijderen houtopslag wordt mozaïekbeheer toegepast, waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.

Locatie B (gemeente Nunspeet)

- 6.4 Ter plekke van het habitattype H9120 Beuken- en eikenbossen met hultst worden elke 5 jaar daar waar depositie als gevolg van het project optreedt 120 boompjes Amerikaanse vogelkers, Amerikaans krentenboompje en overige (boom)soorten die niet kenmerkend/bepalend zijn voor het vegetatietype per ha verwijderd. De eerste keer wordt uitgevoerd in de periode 1 oktober 2015 en 1 maart 2016, de laatste keer in 2025.
- 6.5 Ter plekke van het habitattype H9190 Oude eikenbossen worden elke 5 jaar daar waar depositie als gevolg van het project optreedt 120 boompjes Amerikaanse vogelkers, Amerikaans krentenboompje en overige (boom)soorten die niet kenmerkend/bepalend zijn voor het vegetatietype per ha verwijderd. De eerste keer wordt uitgevoerd in de periode 1 oktober 2015 en 1 maart 2016.

Locatie C (Natuurmonumenten)

- 6.6 Ter plekke van het habitattype H2310 Stuifzandheide met struikheide wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt eenmalig houtopslag van o.a. grove den verwijderd zodat 2750 mol N/ha wordt verwijderd.

- 6.7 Ter plekke van het habitatype H2330 Zandverstuiving wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt eenmalig houtopslag van grove den verwijderd zodat 2750 mol N/ha wordt verwijderd.
- 6.8 Ter plekke van het habitatype H9120 Beuken-eikenbossen aan de voet van de beek worden in het najaar/winter/lente 2015/2016 108 bomen met een doorsnede stam 7 cm en hoogte 3,5 meter over een oppervlakte van 1,78 ha verwijderd. Vanaf het najaar/winter/lente 2026/2027 worden over een oppervlak van 1,29 ha ten minste 40 bomen met een doorsnede stam 7 cm en hoogte 3,5 meter per 5 jaar verwijderd net zolang totdat met modelonderzoek bewezen is dat er geen sprake meer is van depositie als gevolg van het project, of als de achtergronddepositie in combinatie met de bijdrage van het project onder de KDW van het habitatype komt.

Locatie D (Staatsbosbeheer)

- 6.9 Ter plekke van het habitatype H4010A Vochtige heide wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt eenmalig houtopslag verwijderd zodat 1100 mol N/ha wordt verwijderd.
- 6.10 Ter plekke van het habitatype H2310 Stuifzandheide met struikhei wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt eenmalig houtopslag verwijderd zodat 2200 mol N/ha wordt verwijderd.
- 6.11 Ter plekke van de te verwijderen houtopslag wordt mozaïekbeheer toegepast, waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.

Locatie F (Staatsbosbeheer)

- 6.12 Ter plekke van het habitatype H9120 Beuken-eikenbossen met hulst worden daar waar depositie als gevolg van het project optreedt 100 boompjes opslag van Amerikaanse vogelkers en overige (boom)soorten die niet kenmerkend/bepalend zijn voor het vegetatietype verwijderd in de periode 1 oktober 2015 en 1 maart 2016. In de periode 1 oktober 2020 en 1 maart 2021 worden daar waar depositie als gevolg van het project optreedt 400 boompjes verwijderd. Vanaf 2026/2027 worden vijfjaarlijks 175 bomen verwijderd tot dat met modelonderzoek is bewezen dat er geen sprake meer is van depositie als gevolg van het project, of als de achtergronddepositie in combinatie met de bijdrage van het project onder de KDW van het habitatype komt..

Locatie I (gemeente Nunspeet)

- 6.13 Ter plekke van het habitatype H4030 Droge heiden wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt tussen 1 oktober 2015 en 1 maart 2016 houtopslag verwijderd zodat 11000 mol N/ha wordt verwijderd. Ter plekke van het habitatype wordt elke 10 jaar te beginnen in de periode 1 oktober 2026 en 1 maart 2027 houtopslag verwijderd zodat 1100 mol N/ha wordt verwijderd.
- 6.14 Ter plekke van de te verwijderen houtopslag wordt mozaïekbeheer toegepast, waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.

Locatie J (gemeente Nunspeet)

- 6.15 Ter plekke van het habitatype H9190 Oude eikenbossen wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt tussen 1 oktober 2015 en 1 maart 2016 exoten (Amerikaanse vogelkers) en habitatvreemde nitrofiele soorten verwijderd zodat 2200 mol N/ha wordt verwijderd. Dit wordt herhaald in de periode tussen 1 oktober 2020 en 1 maart 2021. Ter plekke van het habitatype wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt elke 10 jaar te beginnen in de periode 1 oktober 2026 en 1 maart 2027 exoten (Amerikaanse vogelkers) en habitatvreemde nitrofiele soorten verwijderd zodat 2200 mol N/ha wordt verwijderd.

Locatie K (Geldersch Landschap & Kasteelen)

- 6.16 Ter plekke van het habitatype H2310 Stuiyzandheide met struikheide wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt tussen 1 oktober 2015 en 1 maart 2016 houtopslag van grove den verwijderd zodat 11000 mol N/ha wordt verwijderd.

Locatie L (J. van der Krol Bosbouw)

- 6.17 Ter plekke van het habitatype H2310 Stuiyzandheide met struikheide wordt daar waar depositie als gevolg van het project optreedt tussen 1 oktober 2015 en 1 januari 2016 houtopslag van Amerikaanse vogelkers verwijderd zodat 7150 mol N/ha wordt verwijderd.
- 6.18 Ter plekke van de te verwijderen houtopslag wordt mozaïekbeheer toegepast, waarbij ten minste 10% van de aanwezige opgaande structuren/vegetaties per ha behouden blijft.

Termijnen

7. Werkzaamheden voor zover uitgevoerd binnen het Natura 2000-gebied mogen slechts worden uitgevoerd in de periode 1 september tot 15 maart.
8. In mei en in juni wordt middels veldonderzoek vastgesteld of er een territorium van de Wespandief ter plekke van of nabij het zuidelijke deel van de rondweg is gelegen.
9. Als in mei en juni geen territorium wordt gevonden, dan kan in de hele maand september gewerkt worden aan de realisatie van de het zuidelijke deel van de rondweg.
10. Indien er in mei en/of juni wel een territorium van de wespandief gevonden wordt, en het nest ligt binnen 500 m van de locatie dan wordt eind augustus gecheckt of er nog volwassen dieren aanwezig zijn.
11. Zijn eind augustus nog volwassen dieren aanwezig dan wordt pas de tweede helft van september gestart met de werkzaamheden voor de realisatie van het zuidelijke deel van de rondweg. Als de volwassen dieren zijn vertrokken dan kan de hele maand september gewerkt worden aan de realisatie van het zuidelijke deel van de rondweg.
12. De conclusies van het veldonderzoek naar de aanwezigheid van de Wespandief dienen binnen twee weken na het uitvoeren van het veldonderzoek te worden gestuurd aan de provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit.
13. Uiterlijk op 1 april 2016, op 1 april 2017, op 1 april 2021 en op 1 april 2027 en vanaf 1 april 2027 elke 5 jaar wordt een rapportage aan de provincie Gelderland gestuurd waarin voor de locaties A, B, C, D, F, I, J, K en L per locatie per habitatype is aangegeven welke soort vegetatie is verwijderd, het aantal kilogram verse biomassa per hectare dat is verwijderd en het aantal mol N per hectare dat is verwijderd. De rapportage wordt gestuurd aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit.
14. Deze vergunning is alleen van toepassing voor vestiging en in bedrijf zijnde bedrijven tot en met milieucategorie 3.
15. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2012-004812 en de datum van start van de werkzaamheden.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Commissaris
van de Koning

secretaris

N.B. Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet en regelgeving.

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage).

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor het behandelen van het beroepschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.

bijlagen:

- Bijlage 1: Instandhoudingsdoelstellingen

BIJLAGE 1

Instandhoudingsdoelstellingen van de voor deze aanvraag relevante Natura 2000-gebieden

Veluwe

Aanwijzing en aanmelding

Het gebied Veluwe is op 26 juni 2014 definitief aangewezen als Habitatrichtlijngebied. De aanwijzing als Beschermde natuurmonument van de Leemputten bij Staverden en het Mosterdveen is hiermee van rechtswege komen te vervallen.

De Veluwe is op 24 maart 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In 2003 is de Veluwe aangemeld als Habitatrichtlijngebied bij de Europese Commissie. Op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst vastgesteld op basis waarvan Nederland het gebied moet aanwijzen.

Natura 2000-doelen

Algemene doelen (Bron: Aanwijzingsbesluit Veluwe)

Behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Aanwijzingsbesluit Veluwe)

(= behoudsdoelstelling; > ontwikkelingsdoelstelling)

Habitattypen	Doelstelling verspreiding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	=	>	>
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	=	=	=
H2330 Zandverstuivingen	=	>	>
H3130 Zwakgebufferde vennen	=	=	=
H3160 Zure vennen	=	=	>
H3260A Beken met waterplanten	>	>	>
H4010A Vochtige heiden op zandgronden	=	>	>
H4030 Droge heiden	=	>	>
H5130 Jeneverbesstruwelen	=	=	>
H6230 Heischrale graslanden ¹		>	>
H6410 Blauwgraslanden		>	>
H7110B Actief hoogveen ¹	=	>	>
H7140 Overgangs en trilvenen		=	=

H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen		>	>
H7230 Kalkmoerassen		=	=
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst		>	>
H9190 Oude eikenbossen		>	>
H91E0C Beekbegeleidende alluviale bossen ¹		=	>

¹Prioritair habitatype

Soorten	<i>Doelstelling verspreiding leefgebied</i>	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>	>
H1083 Vliegend hert	>	>	>	>
H1096 Beekprik	>	>	>	>
H1163 Rivierdonderpad		>	=	>
H1166 Kamsalamander	=	=	=	=
H1813 Meervleermuis		=	=	=
H1831 Drijvende waterweegbree	=	=	=	=

Broedvogels	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Omvang populatie van "x" paren</i>
A072 Wespandief	=	=	100
A224 Nachtzwaluw	=	=	610
A229 IJsvogel	=	=	30
A233 Draaihals	>	>	hervestiging
A236 Zwarte specht	=	=	400
A246 Boomleeuwerik	=	=	2400
A255 Duinpieper	>	>	hervestiging
A276 Roodborsttapuit	=	=	1100
A277 Tapuit	>	>	100
A338 Grauwe klauwier	>	>	40

Veluwerandmeren

Aanwijzing en aanmelding

De Veluwerandmeren zijn door de minister op 23 december 2009 aangewezen als Natura 2000-gebied. Op 24 maart 2000 heeft de minister het Nuldernauw en Wolderwijd (N/2000/345), Veluwemeer (N/2000/344) en het Drontermeer (N/2000/327) reeds aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In 2003 zijn de Veluwerandmeren gedeeltelijk aangemeld als Habitatrichtlijngebied bij de Europese Commissie. Het staatsmonument Drontermeer is van rechtswege komen te vervallen door aanwijzing van het Drontermeer als Vogelrichtlijngebied op grond van artikelen 10a en 15a van de Natuurbeschermingswet 1998.

Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000, zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen ;

- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelen (Bron: Aanwijzingsbesluit Veluwerandmeren)

(= behoudoedstelling; > ontwikkeldoedstelling; =<) behoudsoedstelling maar enige achteruitgang toegestaan ten gunste van een specifieke ontwikkeldoedstelling)

Habitattypen	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H3140 Kranswierwateren	=	=
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	=	=

Soorten	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1149 Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163 Rivierdonderpad	=(<)	=	=
H1318 Meervleermuis	=	=	=
Broedvogels	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Omvang populatie "x" paren</i>
A021 Roerdomp	>	>	5
A298 Grote karekiet	>	>	40
Niet-broedvogels	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Seizoensgemiddel de van "x" vogels</i>
A005 Fuut	=	=	400
A017 Aalscholver	=	=	420
A027 Grote zilverreiger	=	=	40
A034 Lepelaar	=	=	3
A037 Kleine Zwaan	=	=	120
A050 Smient	=	=	3 500
A051 Krakeend	=	=	280
A054 Pijlstaart	=	=	140
A056 Slobeend	=	=	50
A058 Krooneend	=	=	30
A059 Tafeleend	=(<)	=	6 600
A061 Kuifeend	=(<)	=	5 700
A067 Brilduiker	=	=	220
A068 Nonnetje	=	=	60
A070 Grote zaagbek	=	=	50
A125 Meerkoet	=	=	11 000